

Çocuklara Devredilen Yoksulluğa Karşı: Eğitim için Psikososyal Destek Projesi

Hazırlayan:

Melek BAHAT

Bu yayın Sivil Toplum için Destek Vakfı ve Kırmızı Uçurtma Destek Çemberi iş birliğinde hayata geçirilen hibe desteğiyle hazırlanmıştır. İçeriğinden yalnızca **Açık Alan Derneği** sorumlu olup, herhangi bir şekilde destekçi kurumların görüşlerini yansıtmamaktadır.

Destekleriyle...

Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

İçindekiler

Projenin Arka Planı	03
Projenin Gerekçesi	04
Projenin Faydalanıcıları	05
Faydalanıcı Profili	06
Hanedeki Çocukların Profili	13
Faydalanan Hanelerdeki Sosyoekonomik Destekler	31
Projenin İçeriği	32
Projenin Psikososyal Destekleri	33
Projenin Yöntemleri	46
Projenin Beklenen Çıktıları	49
Projenin Kurumsal Öğretileri	51
6 Aylık Çıktıları	52
Finansal Durum	53
Kamu Kurumları Neler Yapmalı? / Kamu Kurumları için Politika Önerileri	54
Hikayeler	57
Projenin İşbirlikleri	70
Proje Ekibi	71
Sonuç	72

Projenin Arka Planı

Bu proje; 2016-2021 yılları arasında 150 çocuk, 25 genç, 64 kadın ve toplamda 108 hane ile birlikte derin yoksulluk içinde yaşayan çocukların **okul devamsızlığını ve terkinin önlemeye yönelik ve çocukların özgüvenlerini destekleyecek çalışmaların uygulandığı Çimenev Bilim ve Sanat Merkezi deneyimi** ve pandemi dönemindeki karantina süreci ve ekonomik krizlerin derinleşmesi ile ortaya çıkan 134 hanenin **düzenli olarak temel ihtiyaçlarını destekleyecek çalışmaların uygulandığı Derin Yoksulluk Ağı'nın sahadaki gözlemleri** ile ortaya çıkmıştır.

Açık Alan Derneği - Derin Yoksulluk Ağı olarak **Sivil Toplum için Destek Vakfı ve Kırmızı Uçurtma Destek Çemberi** iş birliği kapsamında sağlanan hibe desteğiyle **"Çocuklara Devredilen Yoksulluğa Karşı: Eğitim için Psikososyal Destek Projesi"** ni Ekim 2025 itibariyle hayata geçirdik.

açıkalan

DERİN
YOKSULLUK
AĞI
Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

Projenin Gerekçesi

- **Ekonomik sebeplerle eğitim dışında kalan çocuk sayısı: 612 bin 814.*** Önceki yıla göre eğitim dışında kalma oranı yüzde 38 arttı.
- Eğitim dışında kalan çocukların 73 bini ilkokul, 86 bini ortaokul, 452 bini ise lise düzeyinde. 20 gün üzeri devamsızlık yapan öğrencilerin ilkokulda yüzde 11,6, ortaokulda yüzde 14,8, lisede 27,0. Mesleki ve Teknik Liselerde yüzde 46,6'yı bulmuş.
Eğitim Reformu Girişimi ve TEDMEM 2023- 2024 Eğitim Raporu
- 5-17 yaş aralığındaki **çocukların bir işte çalışma oranı %24,9.*** Neredeyse her dört çocuktan biri çalışıyor" anlamına gelmektedir.
2024 İstatistiklerle Çocuk Raporu, TÜİK
- 0-17 yaş (çocuk) grubunda **yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında** bulunanların oranı **%36,8.***
Yaklaşık 8 milyon 170 bin çocuk.
TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması 2025

Projenin

Faydalanıcıları

Bu proje kapsamında **İstanbul'da Fatih, Ataşehir, Çekmeköy, Sultanbeyli, Beyoğlu, Şişli Esenyurt, Ümraniye, Bahçelievler** ilçelerinde 36 hane ve Antalya'da özel durumu sebebiyle yakından takibi yapılan 1 haneye destek verilmektedir.

Ataşehir	5
Bahçelievler	1
Beyoğlu	1
Çekmeköy	10
Fatih	3
Esenyurt	2
Şişli	6

Kadıköy	1
Sarıgazi	1
Sancaktepe	3
Sultanbeyli	1
Ümraniye	1
Diğer	2

37 hane içerisinde toplamda 112 çocuğun takibi yapılmaktadır.

Doğrudan

Toplamda 37 hanede 3-15 yaş arası **83 çocuğun** doğrudan;

Dolaylı

29 çocuğun (doğrudan takip edilen çocukların kardeşleri) ise dolaylı olarak takip edilmektedir.

Faydalanıcı Profili

- **Hane Türü**

22 tek ebeveynli hane ; 14 çekirdek hane takip edilmektedir.

(Tek ebeveynli hanelerin büyük çoğunluğu yalnız annelerden oluşmakta olup boşanmış olan, boşanmamış ama eşi terk etmiş olan veya eşini kaybetmiş haneler mevcuttur.)

- **Ebeveynlerin Okuryazarlık Durumu**

23 ebeveyn okuma yazma biliyor; 13 ebeveyn **okuryazar değil**.

- **Ebeveynleri Okul Durumu**

17 ebeveyn **hiç okula**

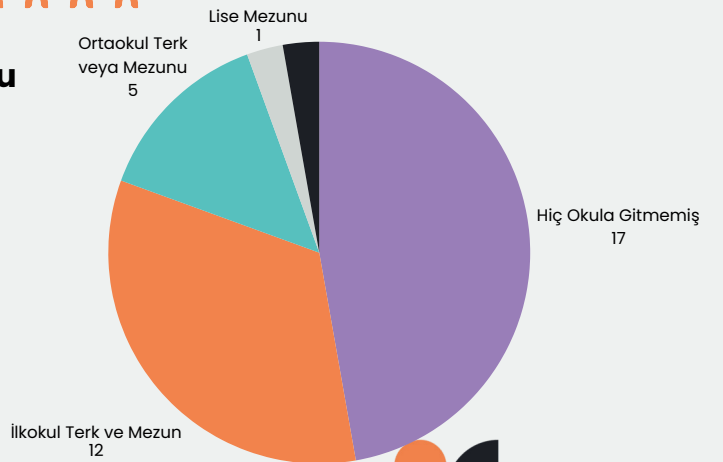
gitmemiş; 3 kişi ilkököl

mezunu, 9 ilkököl terk, 1 kişi

ortaokul mezunu, 4 kişi

ortaokul terk, 1 lise mezunu, 1

üniversite mezunu.

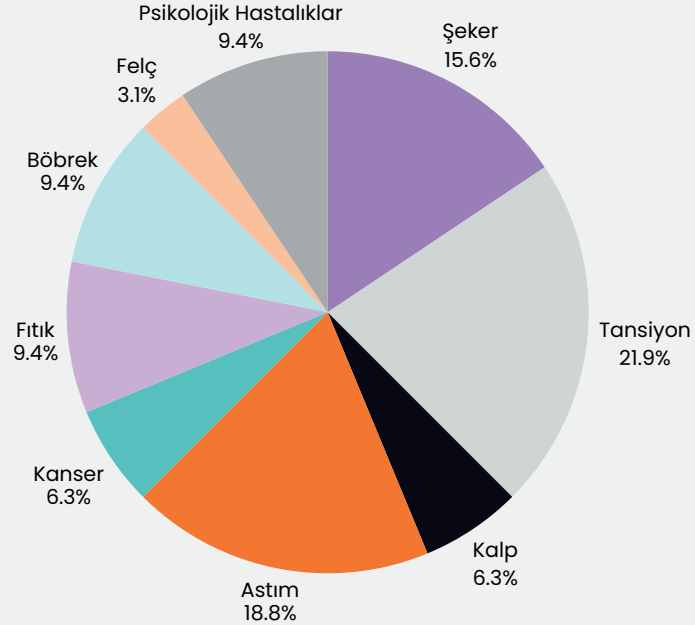

Faydalananı Profili

• Hanelerdeki Sağlık Sorunları

Hanede görüülen kişilerde; şeker 5, tansiyon 7, kalp 2, astım 6, felç 1, kanser 2, fitik 3, anemi 2, böbrek 3, psikolojik rahatsızlıklar 3 ve sağlık sorunu olmayan 12 kişi tespit edilmiştir.

Bazı görüşme yapılan kişiler **birden fazla sağlık sorunu** dile getirmiştir.

• Hanedeki Sosyal Güvence Durumu

30 kişinin **sosyal güvencesi yok**, 6 hanenin SGK'sı var.

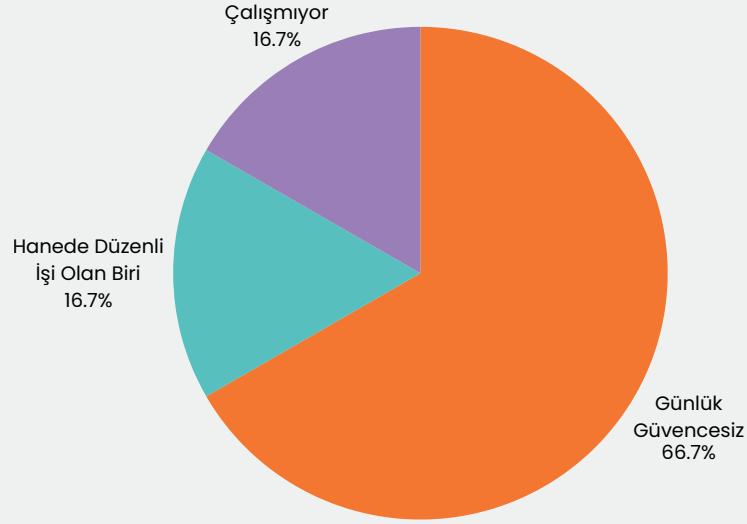

açıkalan

Faydalanıcı Profili

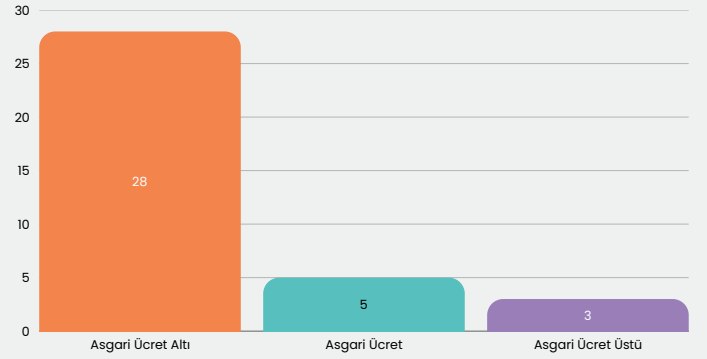
• Hanenin Çalışma Durumu

24 hane **günlük güvencesiz işlerde** çalışıyor, 6 hanede eşi veya kendisi **düzenli bir işte** çalışıyor ve 6 hanede ise hiç kimse **çalışmıyor**.

• Gelir Düzeyi

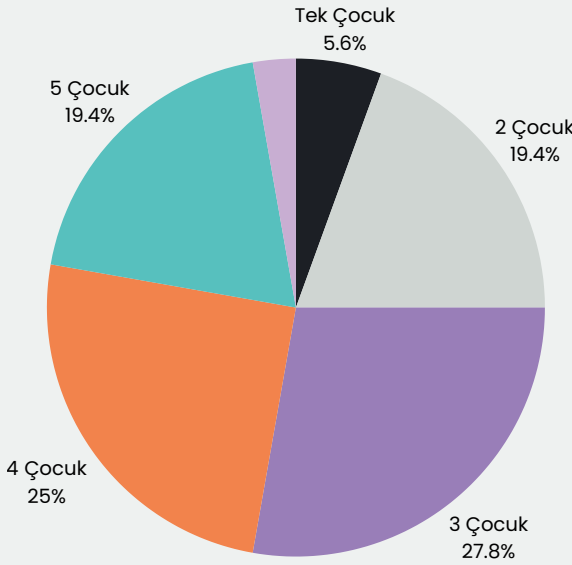
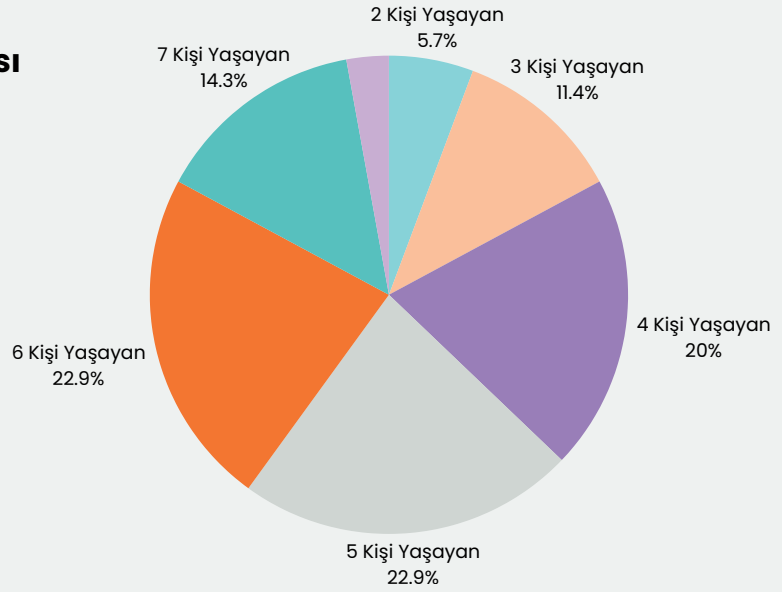
Asgari ücret altı geliri olan 28 hane; asgari ücret düzeyinde geliri olan 5 hane ve asgari ücret üstü geliri olan ise 3 hane vardır.

Faydalanıcı Profili

• Hanede Yaşayan Kişi Sayısı

2 kişi yaşayan hane sayısı 2;
3 kişi yaşayan hane sayısı 4;
4 kişi yaşayan hane sayısı 7;
5 kişi yaşayan hane sayısı 9;
6 kişi yaşayan hane sayısı 8,
7 kişi yaşayan hane sayısı 5 ve
9 kişi yaşayan hane sayısı 1
şeklindedir.

• Hanedeki Çocuk Sayısı

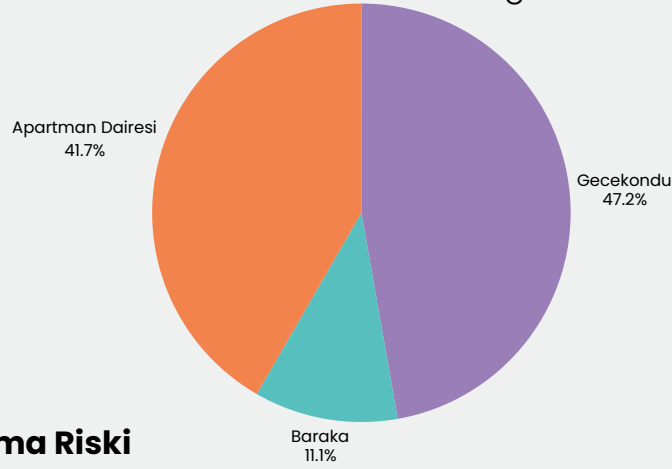
Tek çocuğu olan 2;
2 çocuğu olan 7;
3 çocuğu olan 10;
4 çocuğu olan 9;
5 çocuğu olan 7 ve
8 çocuğu olan 1 hane mevcuttur.

Faydalanıcı Profili

• Barınma Koşulları

Görüşme yapılan 17 hane **gecekondu**, 4 hane **baraka** ve 15 hane **apartman dairesinde** yaşamaktadır.

27 hane kira ödüyor (4000 TL ile 25000 TL arası değişen kira bedelleri), 3 hanenin ev kendine ait ve 6 hane ise kendine ait değil ama kira ödemiyor.

• Evden Çıkarılma Riski

12 hanenin **evden çıkarılma riski** mevcut.

• Banyo ve Tuvalet Erişimi

26 hanenin **banyo ve tuvalet erişimi** var, 10 hanenin yok.

Faydalanıcı Profili

• Sıcak Suya Erişim

20 hanenin **sıcak suya erişimi** yok, 16 hanenin sıcak suya erişimi var.

• İnternete Erişim

22 hanede internet mevcut ama 14 hanede **internet yok**.

• Demirbaş Eşya İhtiyacı

22 hanenin mobilya ihtiyacı vardır. 17 hanenin çamaşır makinesi, 7 hanenin buzdolabı, 18 hanenin çekyat, yatak veya gardrop ihtiyacı mevcuttur.

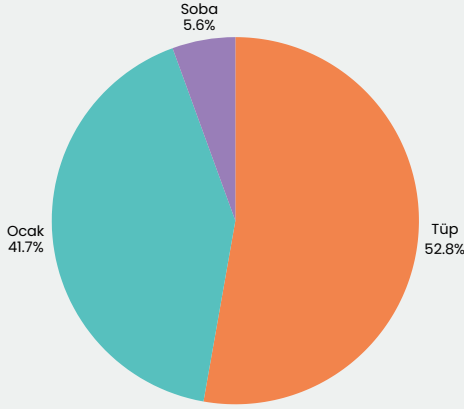
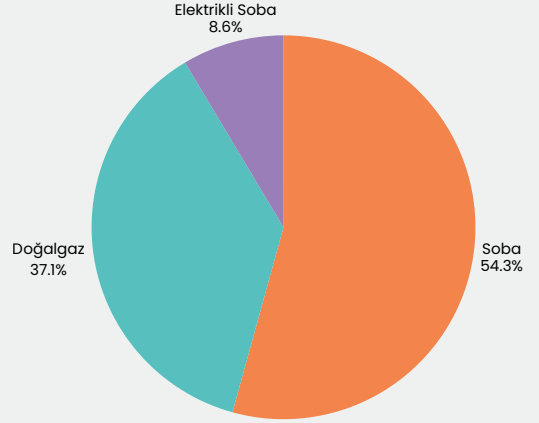
(Mart ayı itibariyle sadece 5 hanenin demirbaş eşya ihtiyacı mevcuttur.)

Faydalanıcı Profili

• Isınma Yöntemi

19 hane **soba** ile, 13 hane **doğalgaz** ile 4 hane ile **elektrikli soba** ile ısınmaktadır.

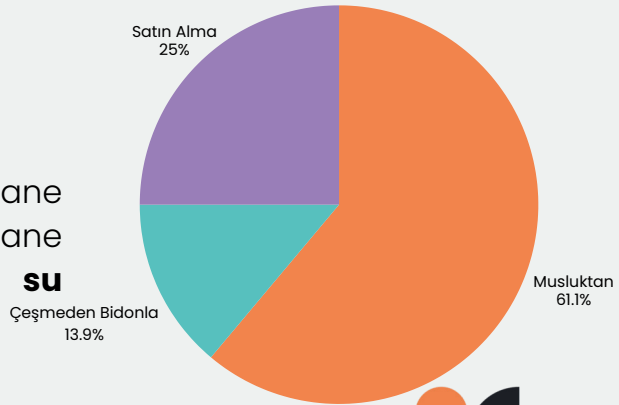

• Pişirme Yakıtı

19 hane **tüp** aracılığıyla, 15 hane **ocak** ve 2 hane ise **sobada** yemek yapmaktadır.

• İçme Suyu

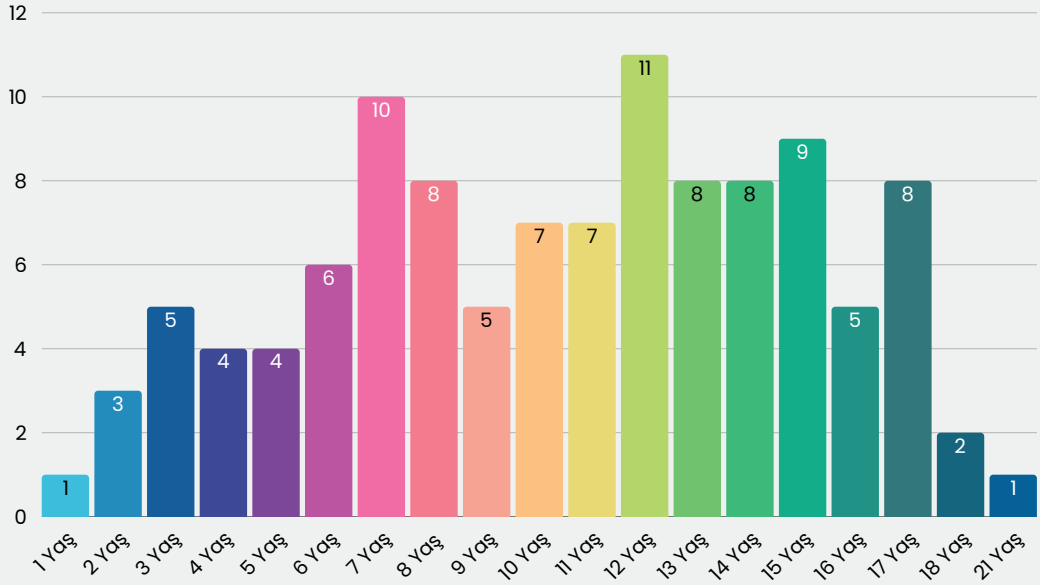
22 hane **musluktan**, 5 hane çeşmeden bidonla ve 9 hane ise satın alarak **temiz su ihtiyacını** gidermektedir.

Hanedeki Çocukların Profili

Hanelerdeki Çocukların Durumu

37 haneden **83 çocuk ve 29 kardeş ile toplamda 112 çocuğun** yaş dağılımı şu şekildedir;

Hanelerdeki 0-3 yaş arası Bebekler Hakkında

- 7 hanede 0-3 yaş arası 9 bebek var.
- 1,5 yaşında 1 bebek, 2 yaşında 3 bebek ve 3 yaşında 5 bebek mevcut.
- 6 erkek, 3 kız bebek var.
- 1 bebek (1,5 yaşında) anne sütü içmekte, 8 bebek mama yemektedir.
- **Tüm bebeklerin oyuncak ve temel ihtiyaçlara erişimi kısıtlı veya hiç yok.**

açıkalan

Hanedeki Çocukların Profili

Hanedeki Çocukların Cinsiyeti

37 haneden 83 çocuk ve 29 kardeş ile toplamda 112 çocuğun 53'ü kız, 59'u erkektir.

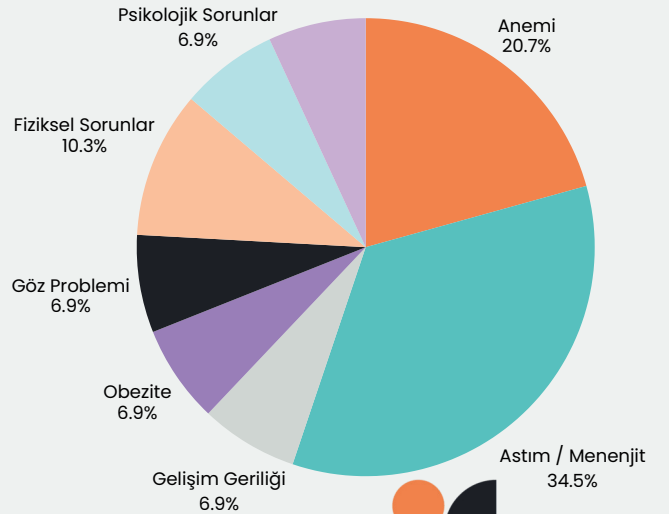
Çocukların Kendine Ait Alanı

22 hanede **çocukların kendi alanları** (odası, yatağı, ödev yaptığı masası, oyun oynadığı alanı vb.) var, 14 hanede ise çocukların kendi alanı yok.

Sağlık Sorunu

112 çocuğun 6'sında **anemi**, 9'unda **astım**, 1'inde menenjit, 1'inde karaciğer, 2'sinde **gelişim geriliği**, 2'sinde **obezite**, 2'sinde göz problemi, 3'ünde fiziksel, 2'sinde psikolojik, 2'sinde cilt problemi ve 12'sinde RAM Raporu olan engel durumları mevcuttur.

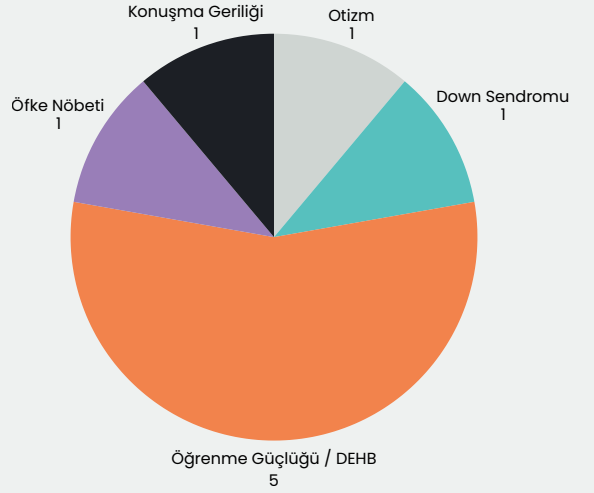

Hanedeki Çocukların Profili

Rehberlik Araştırma Merkezi'nden Raporu Olan Çocuklar Hakkında

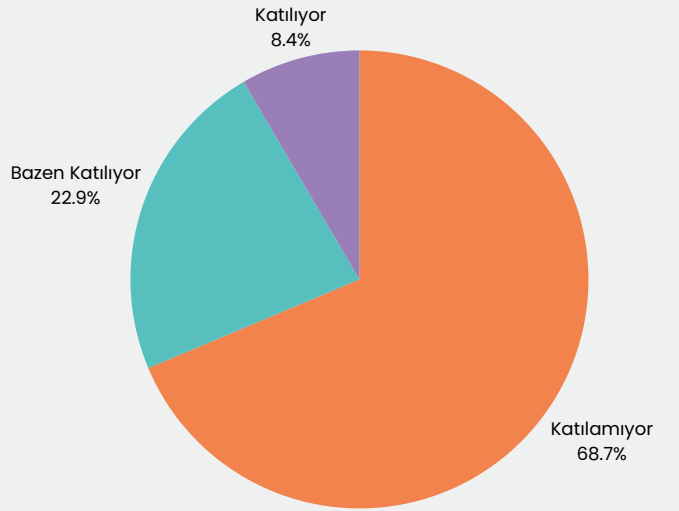
12 öğrencinin raporu olduğu hanedeki yetişkin tarafından bildirilmiştir. **Otizm (1), down sendromu (1), dikkat eksikliği ve öğrenme güçlüğü (5), öfke nöbeti ve konuşma geriliği** durumları (1) bildirilmiştir.

Okuldaki Etkinliklere Katılım Durumu

112 çocuğun 83 tanesi örgün olarak eğitim sistemi içerisinde bulunmaktadır.

57 çocuk ekonomik sebeplerle **etkinliklere katılamamakta**, 26'sı **bazen katılmakta** ve 7'si etkinliklere **katılım göstermektedir**.

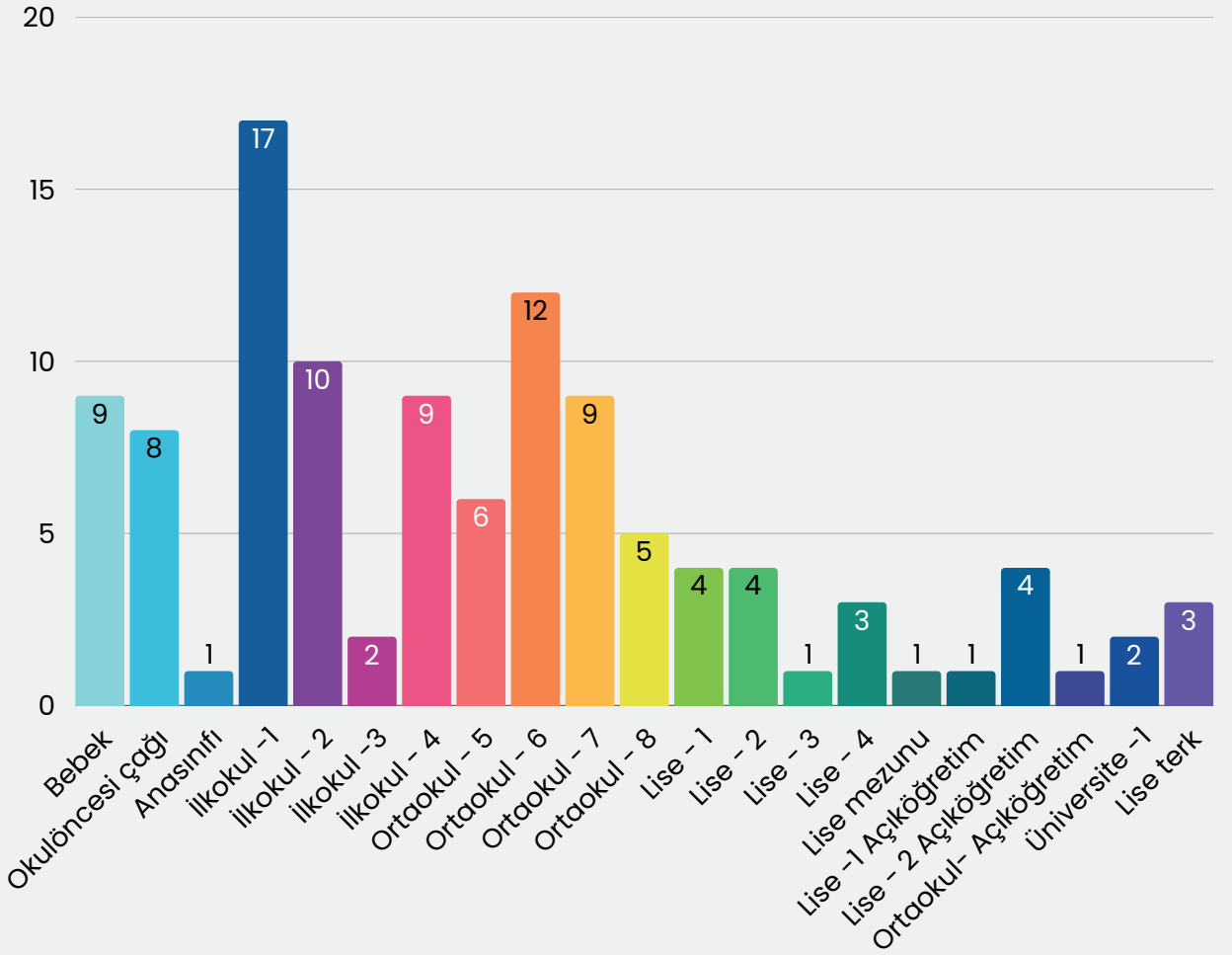

DERİN
YOKSULLUK
AĞI
Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

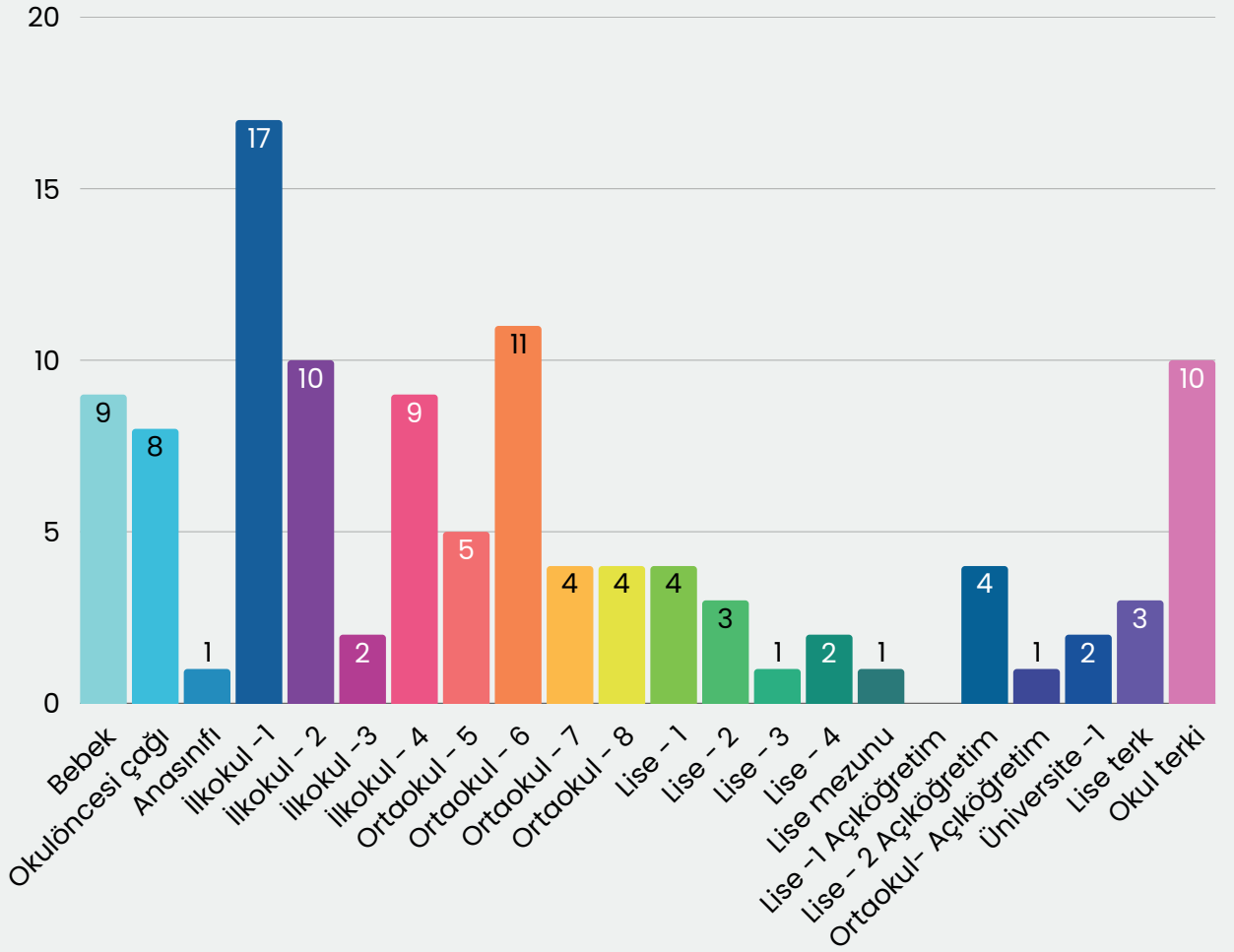
Hanedeki Çocukların Profili

Hanedeki Çocukların Okul/Sınıf Dağılımı (Ekim 2025)

Hanedeki Çocukların Profili

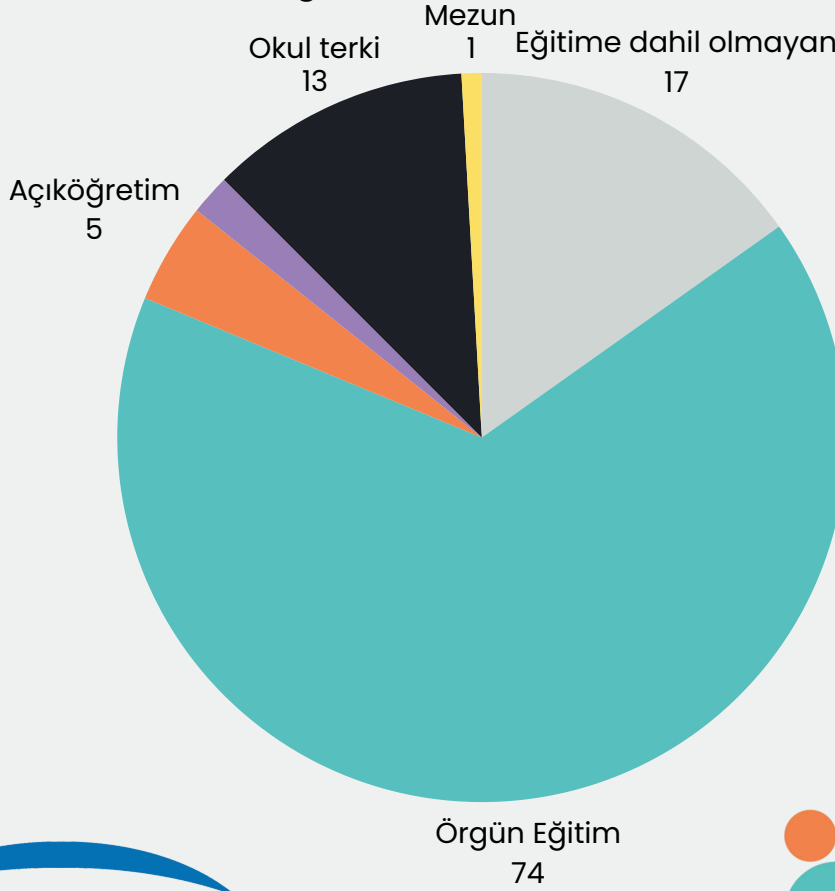
Hanedeki Çocukların Okul/Sınıf Dağılımı (Şubat 2026)

Hanedeki Çocukların Profili

Hanedeki Çocukların Durumu (Şubat 2026)

112 öğrencinin **17** tanesi okulöncesi çağında olup **eğitime henüz dahil olmamışlardır**. Anasınıfından Lise son sınıfa giden **örgün eğitimde olan 74**, **Üniversiteye giden 2**, **açıköğretimde okuyan 5**, **Lise mezunu olan 1** ve **okulu terk eden 13 öğrenci** vardır.

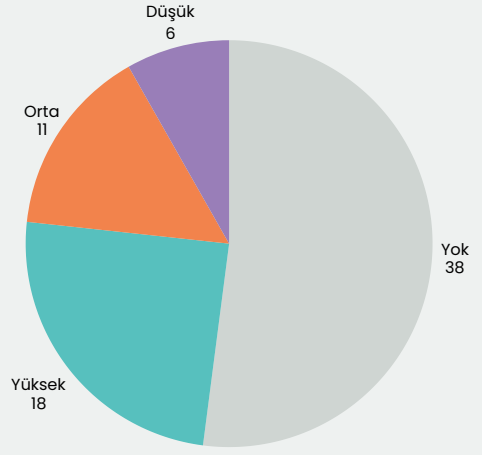

Hanedeki Çocukların Profili

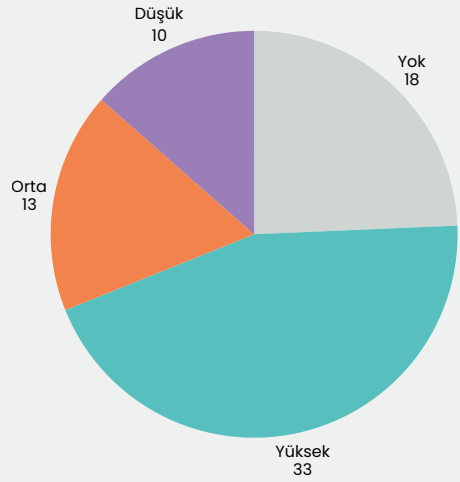
Okul devamsızlığı (Ekim 2025)

Örgün eğitime devam eden 83 öğrencinin 73 tanesi hakkında ailelerden bilgi alınmış olup 38'sinin devamsızlığı yok, 18'inin devamsızlığı yüksek, 11'nin orta ve 6'sının düşük düzeydedir.

Okul devamsızlığı (Şubat 2026)

Örgün eğitime devam eden 74 öğrencinin ailelerden bilgi alınmış olup 18'sinin devamsızlığı yok, 33'ünün devamsızlığı yüksek, 13'ünün orta ve 10'unun düşük düzeydedir.

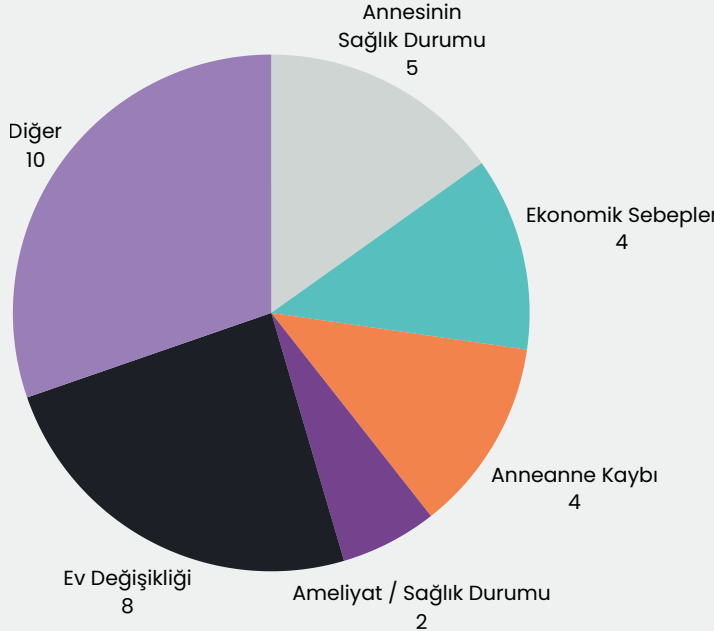

Hanedeki Çocukların Profili

Okul Devamsızlığı Sebepleri Hakkında

Şubat 2026 tarihinde ara dönem öncesinde Örgün eğitime devam eden 74 öğrencinin ailelerden alınan bilgilere göre 33 öğrencinin devamsızlığı yüksektir. **Annesinin sağlık problemleri** sebebiyle 5, **ekonomik sebeplerle** 4, **anneannesinin kaybı** sebebiyle 4, **sağlık ve ameliyat sebebiyle** 2, **ev değişikliği sebebiyle** 8 ve **diğer** sebeplerden dolayı 10 öğrencinin devamsızlık yaptığı tespit edilmiştir.

Hanedeki Çocukların Profili

Okul Devamsızlığı Sebepleri Hakkında

Devamsızlık oranlarına baktığımızda dönem başında üniforma, kırtasiye ve kıyafet desteğinin verilmesi ve dönem boyunca beslenme desteği sunulması **18 öğrencinin devamsızlık yapmadan okula gitmesine**, 23 öğrencinin ise **devamsızlığının makul düzeyde kalmasına** fayda sağlamıştır.

Yüksek devamsızlığı olan 11 öğrencinin ise **beklenmeyen/öngörülemeyen sebeplerden**, 12 öğrencinin ise **ev değişikliği ve ekonomik sebeplerle** etkilendiği görülmüştür.

Sadece 10 öğrencinin **motivasyon, destek eksikliği, akran zorbalığı, rutin eksikliği ve okuldaki sosyal etkinliklere katılamama** gibi durumlardan dolayı devamsızlıkları artmıştır.

Hanedeki Çocukların Profili

Okul terki (Ekim 2025)

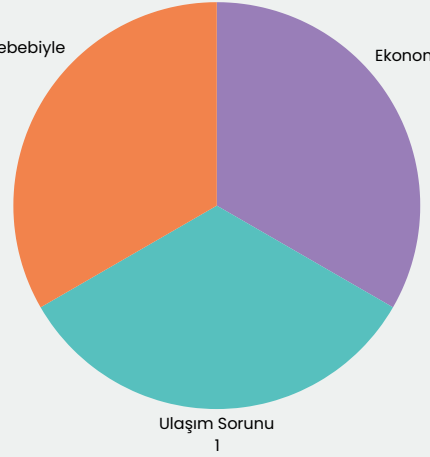
3 öğrencinin bu eğitim yılında okulu bıraktığı tespit edilmiş olup 1 öğrenci ulaşım sorunu, 1 öğrenci ekonomik sebeplerle, 1 öğrenci ise alevi problemler ve isteksizlik sebebiyle okulu bırakmıştır.

3 öğrenci de lise çağındadır.

Ekim ayında 3, okul döneminde ise 10 öğrencinin bu eğitim yılında okulu bıraktığı tespit edilmiş olup 6 çocuk **ekonomik sebeplerle**, 2 çocuk **kardeşine baktığı**, 1 çocuğun **sağlık sebebiyle**, 1 çocuk **akran zorbalığı**, 1 çocuk **ulaşım sorunu**, 1 çocuk Mesleki Eğitim Merkezi'ne geçiş yapmak istediği ve 1'si isteksizlik sebebiyle okulu bırakmıştır. 12 öğrenci örgün öğretimden, 1 öğrenci ise açıköğretimden okulu terk etmiştir. **6 öğrenci lise çağında ve 7 öğrenci ise ortaokul çağındadır.**

Ailevi / İsteksizlik Sebebiyle
1

Ekonomik Sebeplerle
1

Ulaşım Sorunu
1

MESEM'e Geçiş
1

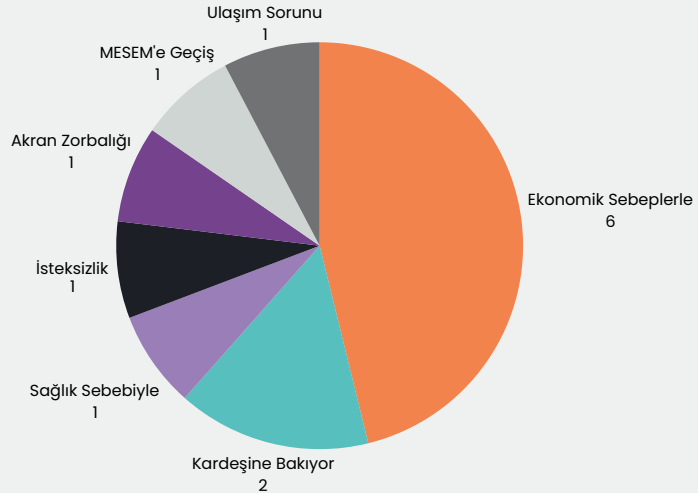
Akran Zorbalığı
1

İsteksizlik
1

Sağlık Sebebiyle
1

Kardeşine Bakıyor
2

Ekonomik Sebeplerle
6

açıkalan

Hanedeki Çocukların Profili

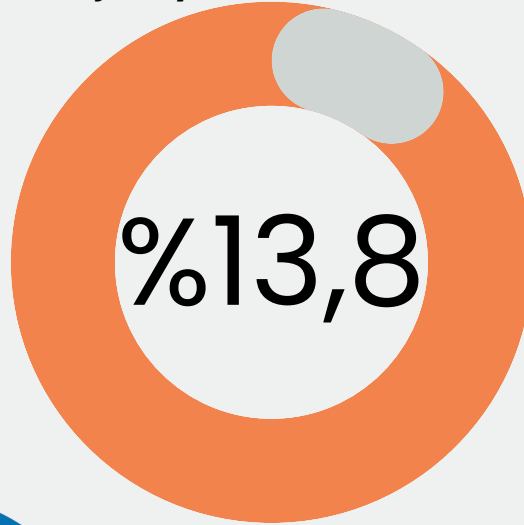
Okul terki (Ekim 2025)

112 öğrencinin 91 tanesi eğitim hayatının içerisinde yer alırken (örgün, açıköğretim ve üniversitede olan) 3 öğrenci okul terki ile 2025-2026 eğitim yılına başlanmış olup ara dönemde 81 öğrenci eğitime devam ederken toplamda 13 öğrenci okulu terk etmiştir.

Okula devam eden öğrenci oranı %86.2 olup %13.8 öğrenci okulu terk etmiştir.

Bakım yükü, ekonomik sebepler, akran zorbalığı ve okula erişim imkanlarının kısıtlı olması gibi sebeplerden ötürü çocuklar eğitim hayatlarından ayrılmışlardır.

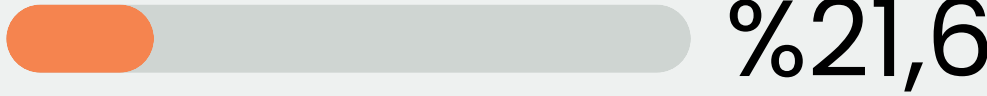
Proje Boyunca Okul Terk Oranı

Hanedeki Çocukların Profili

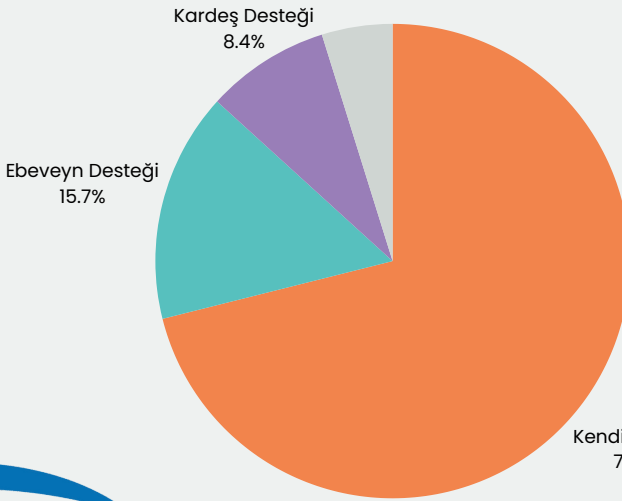
Sınıf Tekrarı (Ekim 2025)

2025 eğitim yılı başında geçen yıla dair eğitim bilgileri sorulduğunda 37 hane ile yapılan görüşmede 83 öğrencinin 18 öğrencinin **sınıf tekrarı yaptığı** ebeveyn tarafından belirtilmiştir.

Ödev Yapma (Ekim 2025)

112 çocuğun 83 tanesi aktif olarak eğitim sistemi içerisinde bulunmaktadır. 59 **çocuk kendi başına**, 13 çocuk anne-babasının desteği ile, 7 çocuk kardeşlerinin desteği ile ödev yapıyor ve 4 çocuk ise hiç ödev yapmıyor.

Hanedeki Çocukların Profili

Belge Alma (Şubat 2026)

Aktif olarak eğitim hayatına devam eden (Anasınıfı-Lise 4) 74 öğrencinin **7 tanesi eğitimde başarı belgesi** almıştır.

%9,4

Karne Analizi (Şubat 2026)

112 çocuğun **74 tanesi aktif olarak eğitim sistemi içerisinde bulunmaktadır.**

1 öğrenci anasınıfına gitmekte olup başarı düzeyi **"çok iyi"** olarak belirtilmiştir.

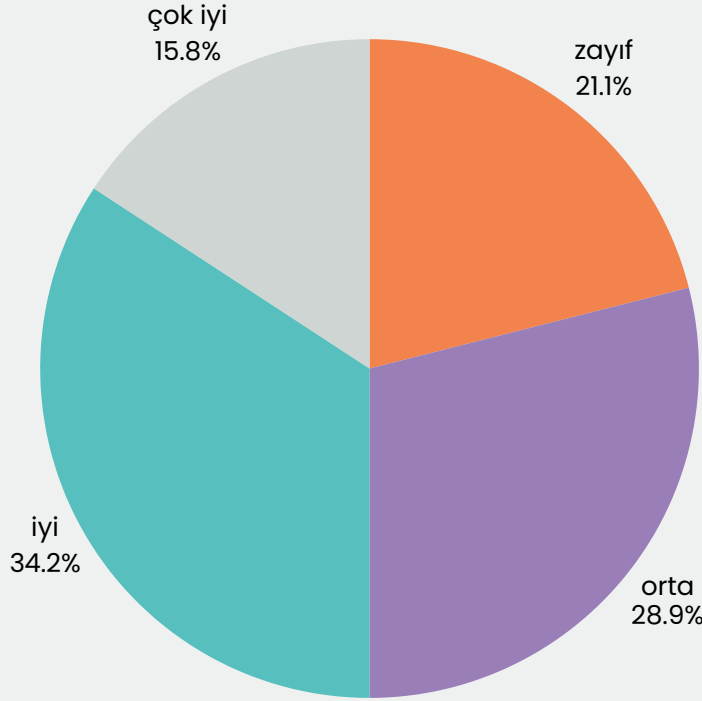
açıkalan

Hanedeki Çocukların Profili

Karne Analizi (Şubat 2026)

112 çocuğun **74 tanesi aktif olarak eğitim sistemi içerisinde bulunmaktadır.**
38 öğrenci ilkokula gitmekte olup başarı düzeyi **8 öğrencinin zayıf, 11 öğrencinin orta, 13 öğrencinin iyi ve 6 öğrencinin çok iyi** olarak belirtilmiştir.

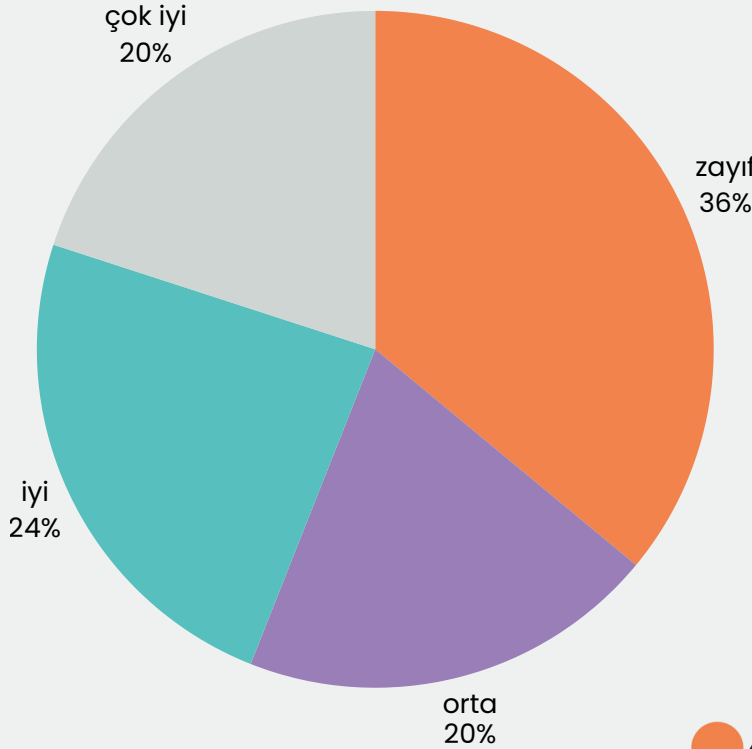

Hanedeki Çocukların Profili

Karne Analizi (Şubat 2026)

112 çocuğun 74 tanesi aktif olarak eğitim sistemi içerisinde bulunmaktadır.

25 öğrenci ortaokula gitmekte olup başarı düzeyi 9 öğrencinin zayıf, 5 öğrencinin orta, 6 öğrencinin iyi ve 5 öğrencinin çok iyi olarak belirtilmiştir.

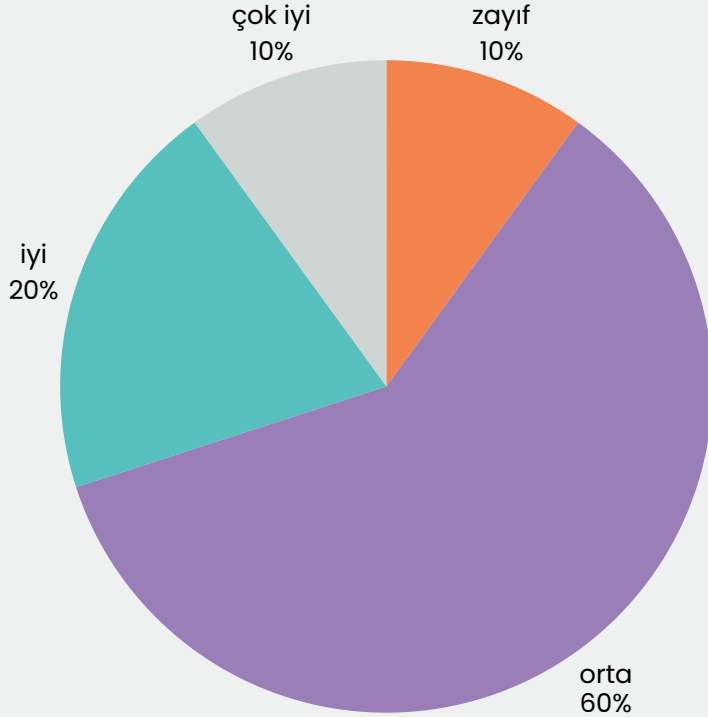

Hanedeki Çocukların Profili

Karne Analizi (Şubat 2026)

112 çocuğun **74 tanesi aktif olarak eğitim sistemi içerisinde bulunmaktadır.**

10 öğrenci liseye gitmekte olup başarı düzeyi 1 öğrencinin zayıf, 6 öğrencinin orta, 2 öğrencinin iyi ve 1 öğrencinin çok iyi olarak belirtilmiştir.

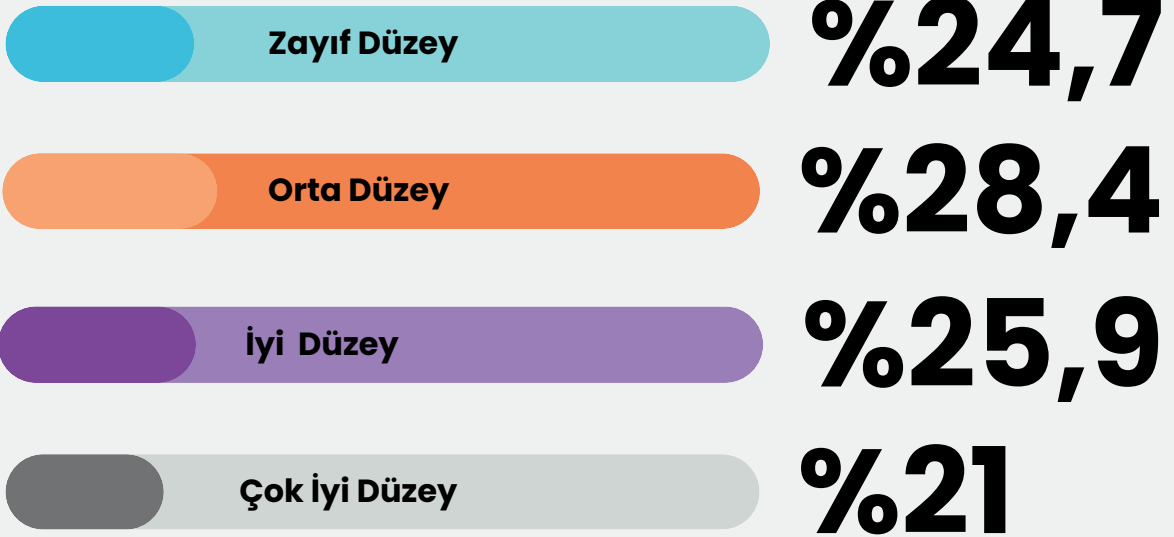
Hanedeki Çocukların Profili

Karne Analizi (Şubat 2026)

112 çocuğun 74 tanesi aktif olarak eğitim sistemi içerisinde bulunmaktadır. 2 öğrenci üniversiteye gitmekte olup 5 öğrenci açıköğretimde okumaktadır.

Üniversiteye giden 2 öğrencinin dönemlerini başarıyla tamamladığı, açıköğretimdeki 2 öğrencinin çok iyi, 1 öğrencinin orta, 2 öğrencinin ise zayıf başarı düzeyi olduğu belirtilmiştir.

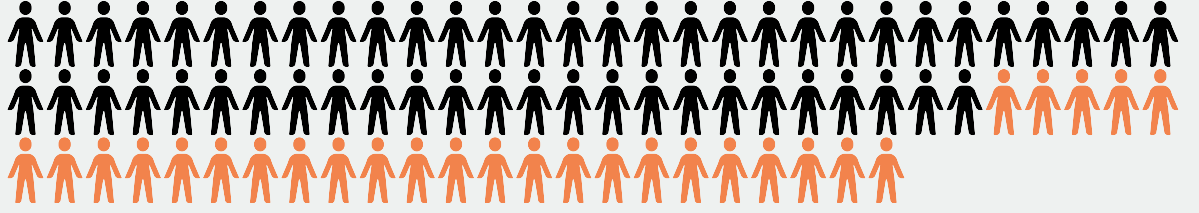
81 öğrencinin 20 tanesi zayıf, 23 tanesi orta, 21 tanesi iyi, 17 tanesi ise çok iyi dereceyle dönemi tamamlamıştır.

Hanedeki Çocukların Profili

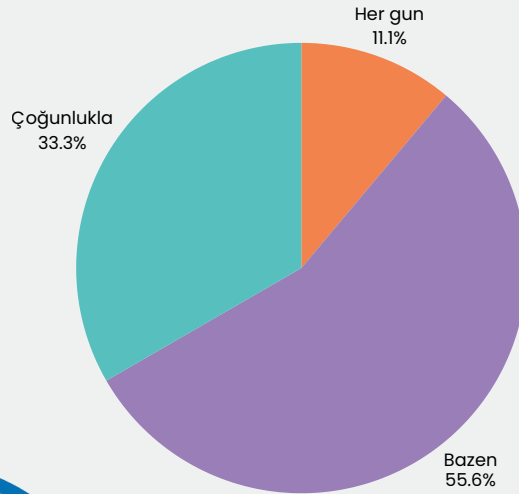
Okula Beslenme Götürme (Ekim 2025)

112 çocuğun 83 tanesi aktif olarak eğitim sistemi içerisinde bulunmaktadır. 28 çocuk **haftada en fazla üç gün okula beslenme götürebilirken** 55 çocuk beslenme götürememektedir.

Düzenli Kahvaltı (Ekim 2025)

36 hane içerisinde 4 hane evet her gün, 20 tanesi **bazen zor oluyor** ve 12 hane **çoğu zaman yapabiliyoruz** cevabını vermiştir.

Faydalanan Hanelerdeki Sosyoekonomik Destekler

37 hanenin her biri birden fazla destek ile desteklenmekte olup,

- DYA Yalnız Anne Market Desteği 18 hane,
- DYA Hane Market Desteği 19 hane,
- IBB 1500 TL market kartı 27 hane,
- İlçe Belediyesi erzak desteği 9 hane,
- Düzenli destekçisi olan 12 hane,
- Kamu Kurumları Desteği (Bakanlık, Kaymakamlık) 20 hane,
- DYA'nın burs verdiđi 4 hane
- Diğer desteklerle burs desteği alan 6 hane mevcuttur.

açıkalan

Projenin İçeriği

1

Psikososyal Destekler

2

Yöntemler

3

Çıktılar

Projenin Psikososyal Destekleri

açıkalan

Projenin Psikososyal Destekleri

Bir **çocuğun eğitim hayatına devam etmesi için ihtiyaç duyduğu veya devam etmesini engelleyen tüm sorunları** geçmiş tecrübelerimiz ve sahadaki güncel durumu gözlemleyerek tespit ettik. Sonunda **8 farklı konuda psikososyal destek mekanizması** geliştirdik. Bu destekler ile çocukların eğitime devam etmelerini sağlamaya çalışıyoruz.

açıkalan

**DERİN
YOKSULLUK
AĞI**
Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

Projenin Psikososyal Destekleri

OKULLAR AÇILIRKEN;

Okul forması, bot, mont, eşofman takımı ve ayakkabı ihtiyaçlarını ilk onbeş gün içerisinde tamamlamanın okul kaydını arttırdığını gözlemledik. Giyim kodu içeren hediye çekleri ile bunu gerçekleştirdik.

Kırtasiye desteğinin ilk bir ayda tamamlanması ve ardından dönem ortasında eksilen kırtasiye ihtiyaçlarının giderilmesi okul devamlılığını arttırdığını gözlemledik. Markette geçerli olan hediye çekleri ile bu desteği sağladık.

- 63 çocuk için 3000 TL'lik A101 Kodu kırtasiye
- 96 çocuk için 3000 TL'lik LCW kodu kıyafet
- 9 çocuk için okul forması desteği için 23.000 TL nakdi destek
- Kasım, Aralık, Ocak, Şubat ve Mart aylarında ise 3 haneye 3000 TL, 52 haneye 5000 TL, 12 haneye 10.000 TL, 3 haneye ise 15.000 TL'lik LCW kodu kıyafet desteği
- 8 öğrenciye nakdi burs desteği
- 1 öğrenciye hareket eğitimi için bireysel özel ders

Projenin Psikososyal Destekleri

OKULA DEVAM EDERKEN;

Çocukların okula giderken **kahvaltı edebilmesi ve okula beslenme götürülebilmeleri** okul devamlılığını sağlamanın en önemli anahtarıdır.

Bu sebeple destek verdiğimiz hanelere marketlerde kullanabilecekleri alışveriş çeklerini düzenli olarak her ay gönderiyoruz.

- **DYA tarafından düzenli olarak; 18 haneye 4000 TL, 19 haneye 1500 TL'lik A101 kodu desteği**
- **Ekim-Mart içerisinde DYA tarafından; 36 haneye 2000 TL, 8 haneye 3000 TL, 1 haneye 4000 TL, 5 haneye 5000 TL, 6 haneye 6000 TL acil durum A101 kod desteği**
- **Bağışçılar tarafından 6 haneye 6 ay boyunca düzenli destek ve 55 haneye ise tek seferlik olarak nakdi destek sağlandı.**

Projenin Psikososyal Destekleri

Okula devam eden öğrenci oranı %86,2 olup %86,2 öğrenci okulu terk etmiştir. Yani, eğitim çağındaki 94 öğrencinin 81'i devam ederken 13 tanesi okulu terk etmiştir.

Devamsızlık oranlarına baktığımızda ise dönem başında **üniforuma, kırtasiye ve kıyafet desteğinin verilmesi ve dönem boyunca beslenme desteği** sunulması 18 öğrencinin devamsızlık yapmadan okula gitmesine, 23 öğrencinin ise devamsızlığının makul düzeyde kalmasına fayda sağlamıştır.

Bu projede **çocukların %55'inin okula devamsızlık yapmadan gitmesine katkı sağlanırken, %31'nin dışsal sebeplerden** (akraba kaybı, sağlık sorunları, ev değişikliği vb.) okula devam etmekte sorun yaşadığını ve **%14'ü ise akran zorbalığı, motivasyon ve destek eksikliği** sebebiyle devamsızlık yaptığı ortaya çıkmaktadır.

Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

Projenin Psikososyal Destekleri

OKULA DEVAM EDEBİLMESİ İÇİN;

Bir hanedeki **temel ihtiyaçların asgari düzeyde karşılanması çocuğun okula gitmesini, devam etmesini ve okula karşı isteğini arttırmasını** uzun yıllar sahada hep dolaylı etkilediği yönünde gözlemlemiştik.

Artan ekonomik kriz ve derinleşen yoksulluğun etkisiyle bu temel ihtiyaçların **doğrudan eğitimi etkilediğini** farkettilik.

Biz de tam bu temel ihtiyaçların karşılanabilmesi için **kira ve beyaz eşya desteği için** yerel yönetimlerle görüşmeye ve bağışçılarımızla dayanışmaya başladık. Bir çok hanenin **soba, ocak, koltuk, çamaşır makinesi, buzdolabı gibi ihtiyaçlarını gidermeye çalışıyoruz.**

- Ekim ayında 4 haneye demirbaş eşya desteği
- Kasım ayında 3 haneye demirbaş eşya desteği
- Aralık ayında 8 haneye demirbaş eşya desteği
- Ocak ayında 2 haneye demirbaş eşya desteği
- Şubat ayında 35 haneye demirbaş eşya desteği
- Mart ayında 9 haneye demirbaş eşya desteği

Projenin Psikososyal Destekleri

Bir hanedeki temel ihtiyaç olan demirbaş eşyaları asgari düzeyde karşılamak tek başına çocuğun eğitimine devam etmesini sağlayamıyor. Buna ek olarak evin faturalarının da ödenmiş olması ve kesintiye uğramaması çok önemlidir. Kesilen elektrik veya ödenemeyen internet faturası ödev yapamamasına, kesilen su banyo yapamamasına ve okul kıyafetlerinin yıkanamamasına neden olmaktadır.

Bu sebeple “Temel İhtiyaçlara Erişim İçin Fatura Dayanışması Projesi” hazırladık. Ailelerin internet faturası ödeme yükünü ortadan kaldırmak için tasarladığımız bu proje süreç içerisinde ısınma, elektrik, telefon ve su faturaları için de kullanması yönünde geliştirdik ve gönüllü yazılım ekibimizle alt yapı çalışmalarımızı tamamladık ve Mart ayında sistemi başlattık.

- Şubat ve Mart aylarında 98.445 TL değerinde toplamda 48 adet elektrik, su, doğalgaz, telefon ve internet faturası ödendi.

açıkalan

DERİN
YOKSULLUK
AĞI
Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

Projenin Psikososyal Destekleri

Kısaca;

- **Soba yoksa** veya ısınma ihtiyacı karşılanmıyorsa; çocukların hasta olduğunu, akrabalarına taşındıklarını ve durumun okula erişimini imkansız kıldığını;
- **Ev kirası ödenemediğinde** sıklıkla ev değiştirmek veya sokakta kalmak çocukların okul değiştirmesine veya okula hiç gidememesine yol açtığını;
- **Buzdolabı yok ise** gıda zehirlenmesi, besinlerin muhafaza edilememesi, sağlıklı beslenmenin mümkün olmaması ve açıkta kalan gıdaların fare ve haşerenin eve istila etmesine ve enfeksiyon riskinin artmasına sebep olduğunu;
- **Çamaşır makinesi yok ise** okul formalarının temizlenememesine ve okul yönetimi tarafından okuldan uzaklaştırılmasına veya akran zorbalığına yol açtığını;
- **Evde faturaların ödenememesi** telefonda bile olsa ödevleri yapamamaya, ısınma imkanın ortadan kalkmasına, banyo yapamamaya neden olduğuna şahit olduk.

açıkalan

Projenin Psikososyal Destekleri

OKULDAN SONRA;

Çocukların evlerinde kaliteli zaman geçirmeleri için **kitap, oyun ve oyuncak erişimi olmadığını** gözlemledik. Bu durum çevresel uyaran eksikliği sebebiyle çocuğun sosyal, kültürel ve bilişsel gelişimine ciddi oranda ket vurmaktadır. Bu sebeple her haneye aylık düzenli olarak kitap ve oyuncak desteği sunulmaktadır.

Ayrıca; **okullardaki sosyal etkinliklerin ücretli olması sebebiyle bir çok öğrenci katılım gösterememektedir.** Bu durum okul devamsızlığını arttırdığı gibi akran zorbalığı ve dışlanma riski yaratmakta ve okula karşı olan isteği azaltmaktadır. Yerini Bil Derneği ile çocukları ve ailelerini mentörler eşliğinde ayda bir veya iki kez bir sosyal etkinliğe katılacak organizasyonlar düzenliyoruz.

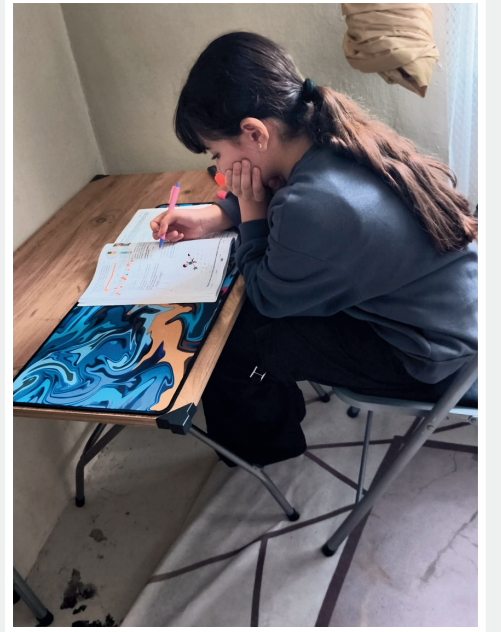
- Ayda bir kez 37 hanedeki 112 çocuk için kitap ve oyuncak desteği
- 20 hanedeki 42 çocuk için ise boya kalemi, defter ve içi dolu kalem kutusu desteği
- 5 öğrenci için voleybol, futbol ve İngilizce kursları için nakdi burs desteği
- 3 öğrenciye çalışma masası desteği
- Ekim ayında 8 çocuk, Kasım ayında 9, Aralık ayında 11 çocuk, Ocak ayında 13 çocuk , Şubat ve Mart ayında 15 çocuk ile ayda iki kez sosyal etkinlik

açıkalan

DERİN
YOKSULLUK
AĞI
Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

Projenin Psikososyal Destekleri

Sosyal etkinlik desteği sayesinde annelerden ve çocuklardan olumlu geri dönüşler alınmış olup **çocukların farklı ortamlar gördüğünü** ve ayda bir de olsa **çocuklarıyla ortak aktiviteler yapabildiklerini** dile getirmişlerdir.

açıkalan

Projenin Psikososyal Destekleri

OKULA DEVAM EDERKEN;

Pandemi dönemiyle birlikte gelişen çevrimiçi eğitim sistemi aracılığıyla **çocukların ödevleri, bazı eğitimleri çevrimiçi ortamda** gerçekleşmektedir.

Açıköğretime devam eden öğrencilerin **tüm çalışma materyalleri çevrimiçi erişime açık** olarak sunulmaktadır. Ayrıca sınava girebilmeleri için sınav randevuları açık öğretim internet sayfasından yapılmakta ve sınav giriş belgeleri açıköğretime ait internet sayfasından temin edilmektedir. Aksi halde eğitime erişmesi mümkün değildir.

Ek ders desteğine ihtiyacı olan çocukların ücretsiz ve mahallesinde eğitim alma olanaklarının olmaması sebebiyle çevrimiçi eğitime ihtiyaçları vardır.

Tüm bu sebeplerle hanelerde **tablet, internet ve her hane için çevrimiçi eğitim programları** sağlanmalıdır. Bu konuda tabletler temin edilmiş olup alt yapı çalışmalarımız devam etmektedir.

- Mart ayında 35 haneye tablet desteği sağlandı.

açıkalan

DERİN
YOKSULLUK
AĞI
Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

Projenin Psikososyal Destekleri

Derin yoksulluk yaşıyan hanelerin ekonomik yük kadar **psikolojik açıdan taşıdıkları yükler de çok ağırdır.**

Bakımvereninin psikolojik iyileşme halinin desteklenmesi için her hafta bir psikolog ile **ebeveynlik becerileri güçlendirilip çocuğa daha kalıcı müdahale yapılmasını** planladık.

Özellikle yalnız annelere yönelik başlatılan bu süreçte 21 haneye yönelik 6 ay sürecek psikolojik danışmanlık hizmeti başlatılmıştır. Tüm psikologlar **Psikolojik İyileşme Becerileri Eğitimi** almış, **hanelerle yüz yüze görüşmeler** yapmış ve **süpervizyon desteği** ile takip edilmektedir. Bundan sonraki tüm görüşmeler **telefon yoluyla** devam etmektedir.

- 21 hane ile 21 psikolog haftada bir kez 6 ay boyunca
- 483 telefon yoluyla seans
- 21 ev ziyareti
- 1 Psikolojik İyileşme Becerileri Eğitimi,
- ayda bir kez olacak şekilde 7 süpervizyon toplantısı

Projenin Psikososyal Destekleri

Annelerle yapılan görüşmelerde annelerin **"sıkışmışlık" hissinin hafiflediği, çocuklarıyla ilgili sorunlara karşı profesyonel bir destek** alabildiklerini dile getirmişlerdir.

Farkındalıklarının arttığını, çocukları hakkında bir uzmanla konuşabilmenin iyi hissettirdiğini ve yalnızlık hislerinin azaldığını dile getirmişlerdir.

açık alan

DERİN
YOKSULLUK
AĞI
Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

Projenin YÖNTEMLERİ

Tüm bu psikososyal destekleri hayata geçirirken **dayanışmanın gücünden** yararlanıyoruz. Öncelikle bireylerin hakkı olan destekleri almaları için **yetkili merci ve kamu kurumlarına yönlendirmeler** gerçekleştiriyoruz. İmkanların el vermediği durumda ise **bağışçılarımızın destekleri ve derneğimizin kaynaklarını** ihtiyaçlar çerçevesinde kullanıyoruz.

DERİN
YOKSULLUK
AĞI
Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

Projenin YÖNTEMLERİ

Tüm bunları yaparken **ev ziyaretleri ve okul ziyaretlerini** çok önemsiyoruz. Ebeveynlerin çocukların okulda yaşadığı zorluklarda talep etmeleri halinde **ebeveyn eşliğinde rehberlik servisi, öğretmen veya okul müdürü ziyaret ediliyor** veya ebeveynlere **telefonda mentorluk** yoluyla destek veriyoruz.

Kamu kurumlarında yaşadıkları zorluklarda hanelere eşlik ediyoruz. Sosyal Hizmet Müdürlüğü, Sağlık Ocağı, Büyükşehir veya İlçe Belediyesi, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Milli Eğitim Genel Müdürlüğü ile yapılması gereken görüşmelerde ailenin refakatinde görüşmeler **yüz yüze veya telefon yoluyla** gerçekleştiriyoruz.

Projenin YÖNTEMLERİ

Telefonla görüşmeler değişen ve gelişen acil durumlar sebebiyle **haftada bir kez her hane ile düzenli** yapılmakta olup aileler ek olarak görüşmek istediklerinde arayabilmelerini sağlıyoruz.

Çünkü inanıyoruz ki; **düzenli takip ve sürekli izleme** ile yoksulluk döngüsüne geri dönmelerine engel olabiliriz.

Destek ihtiyacı olan hanelere **acil müdahale ilkesiyle "yalnız" hissetmelerini önlemeyi** amaçlıyoruz.

Düzenli Takip

Sürekli İzleme

Acil Müdahale

açıkalan

Projenin BEKLENEN ÇIKTILARI

Bu projedeki en nihai amacımız **derin yoksulluk döngüsünün kırılabilmesi ve “devreden yoksulluk” olarak tanımlanan çocuk yoksulluğunun önlenmesidir.**

açıkalan

Projenin BEKLENEN ÇIKTILARI

- Sağladığımız destekler ile **çocukların okul terkini ve devamsızlığını azaltmayı** amaçlıyoruz. İlk dönemde de bu yaratmaya çalıştığımız etkinin sonuçlarını gözlemledik. Beslenme, kıyafet ve kırtasiye gibi destekler sayesinde çocuklar okula gidebildiler.
- Çocuğun **evde kaliteli zaman geçirmesinin artmasını** amaçlıyoruz ve gördük ki çocuklar sosyal etkinliklere katılmaya, kitap okumaya ve kardeşleri ile evde oyunlar oynamaya başladılar.
- **Hanedeki temel ihtiyaçları gidererek hanenin onurlu bir yaşam sürmesini** hedeflemekteyiz, büyük oranda temel ihtiyaçları karşılasak da evin fiziki koşulları sebebiyle ihtiyaçlar devam etmektedir.
- **Çocuğun ve ebeveynin iyi olma halini güçlendirmeyi** hedeflemekteyiz, bunun için gönüllü öğretmen, psikolog ve psikolojik danışmanlar ile ebeveynin bakım yükünün psikolojik ağırlığını azaltmayı, yalnızlık hissini hafifletmeyi ve çocukların okuldaki akran zorbalığı ve dışlanmaya karşı psikolojik destek almasını sağlıyoruz.

açıkalan

DERİN
YOKSULLUK
AĞI
Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

Projenin

KURUMSAL

ÖĞRETİLERİ

Bu proje sürecinde;

- **Çok boyutlu** sorunlara karşı **bütüncül ve eş zamanlı müdahale** gerekliliği,
- Ailelerin ve çocukların **takibinin sürekliliği ve temas sıklığı** yaratmak istediğimiz etkiyi doğrudan artırdığı,
- Psikolojik destekler ve telefon yoluyla sağlanan mentorluk desteği sayesinde **bakımverenin iyi olma halinin çocuk refahının temel belirleyicilerinden biri** olduğu,
- Psiko-sosyal ve ekonomik desteklerin yalnızca eğitim odaklı değil, **yaşam koşullarını bütüncül iyileştirecek şekilde tasarlanması** gerektiği,
- **Sosyal aktivitelerin ve sosyal uyaranların artırılmasının** eğitim devamlılığı üzerindeki güçlü etkisi olduğu,
- **Hak temelli ve dayanışma modeliyle** çalışmanın etkiyi büyüttüğü,
- Sabit programlar yerine **öğrenen ve uyumlanan modellerin** daha başarılı olduğu öğrendik.

açıkalan

6 AYLIK ÇIKTILARI

Okula devam eden öğrenci oranı %86.2 olup %13.8 öğrenci okulu terk etmiştir. Öğrencilerin **%55'inin okula devamsızlık yapmadan gitmesine** katkı sağlanırken, **%31'nin beklenmeyen yaşam olaylarından dolayı** (akraba kaybı, sağlık sorunları, ev değişikliği vb.) okula devam etmekte sorun yaşadığını ve **%14'ü ise akran zorbalığı, motivasyon ve destek eksikliği sebebiyle devamsızlık yaptığı** ortaya çıkmaktadır.

Tüm hanelere farklı sosyal yardım yöntemleriyle (gıda hediye çeki, kıyafet hediye çeki, eğitim bursu veya düzenli nakdi bağış desteği) **%100 oranında temel ihtiyaçlarının karşılanması için destek** sağlanmış olup **hanelerin %86.4'üne demirbaş eşya desteği** verilmiştir. **%100 oranında hanelerin faturaları** dayanışma yoluyla ödenmiştir.

Hanelerin **%56.7'sine psikolojik destek** verilmiştir. **%76,5 oranında 85 kez hane ev ziyareti ve %32,4 oranında 12 kez kurum ziyareti yapılmış olup** 6 ay boyunca haftalık düzenli olarak toplamda **888 adet telefon görüşmesi** yapılmıştır.

Öğrencilerin **%100'üne kitap, oyuncak ve kırtasiye desteği** verilmiş olup **%76.7 oranında çocuklara sosyal etkinlik** düzenlenmiştir. **5 öğrenciye ise sosyal etkinlikler amaçlı burs desteği** verilmiştir.

açıkalan

DERİN
YOKSULLUK
AĞI
Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

FİNANSAL DURUM

Minimum Hesaplamalarla Hedeflenen Bütçe

Çocuklara Yönelik Destekler

1 Çocuk Başına Aylık: 6000 TL

- Kırtasiye Desteği
- Okul Üniforması & Kıyafet Desteği
- Sosyal Etkinlik Desteği
- Beslenme Desteği
- Kitap, Oyuncak ve Oyun Desteği
- Tablet ve İnternet Desteği

Hanelere Yönelik Destekler 4 kişilik

Hane Başına Aylık: 52.000- 65.000 TL

- Barınma Desteği
- Fatura Desteği
- Sağlık Harcamaları Desteği
- Demirbaş Eşya Desteği
- Psikolog Desteği
- Gıda Desteği

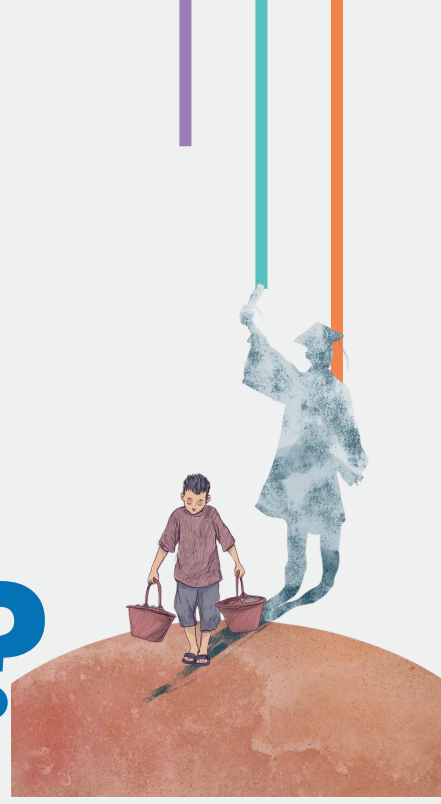
- 112 çocuk x 6000 TL: 672.000 TL (aylık)
- 37 hane x 58.500 TL: 2.164.500 TL (aylık)

Bu proje için en ideal durumda maliyet analizi **aylık olarak 2.836.500 TL** olarak hesaplanmıştır.

- Bu proje boyunca toplamda **6 ay boyunca 4.157.001 TL** kaynak yaratılmış ve harcanmıştır.
Aylık 692.833 TL destek verilmiştir.
- Bu proje ideal maliyet analizinin %24'ünü başarabilmiştir.

KAMU KURUMLARI NELER YAPMALI?

Bu proje **pilot** olarak hazırlanmış ve uygulanmıştır. Bu projenin amacı gereği Açık Alan Derneği olarak küçük ölçekte bir pilot uygulama yaparak kamu kurum ve kuruluşlarına şunu anlatmak istemektedir;

Devredilen Yoksulluk Döngüsünün kırılabilmesi için çocukların eğitim hayatının içerisinde kalması gerektiği ve bunun için yapılması gereken psiko-sosyal çalışmaları aktarır.

8 farklı alanda geliştirilen **psiko-sosyal destek mekanizmaları** çocuğun eğitim hayatına devam edebilmesini sağladığı görülmüştür.

Bunun yanı sıra kamu kurumlarının **Akran Zorbalığı** üzerine çalışma yapılması ve politikalar üretmesi gerektiğini savunmaktadır.

Tüm bu çalışmaları yaparken **multidisipliner çalışma modelinin** önemi vurgulanmakta; psikolog, öğretmen, sosyal hizmet uzmanı, gerontolog, çocuk gelişimci ve diğer tüm meslek elemanları birlikte çalışmaları gerektiğinin altı çizilmektedir.

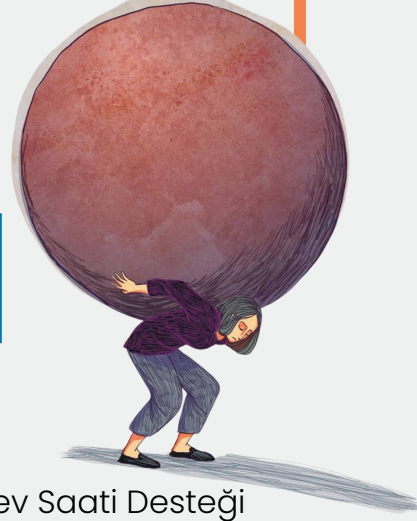
Çocukların eğitim hayatına devam edebilmesi ve devredilen yoksulluk döngüsünü kırabilmeleri için en etkili yöntem olarak **Okul Sosyal Hizmet Modeli** önerilmektedir.

İlerleyen sayfalarda, her kamu kurumu için politika önerileri sunulmuştur.

KAMU KURUMLARI için **POLİTİKA ÖNERİLERİ**

İLÇE BELEDİYELERİ

- Kreş Desteği
- Okula Giden Çocuklar için Ödev Saati Desteği
- Ayni ve Nakdi Yardımların Çok Boyutlu Yoksulluk Ölçütleri kapsamında Planlanması
- Çocuklar için Ücretsiz Sosyal Etkinlikler
- Demirbaş Eşya Desteği

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ

- Kreş Desteği
- Okula Giden Çocuklar için Ödev Saati Desteği
- Ayni ve Nakdi Yardımların Çok Boyutlu Yoksulluk Ölçütleri kapsamında Planlanması
- Çocuklar için Ücretsiz Sosyal Etkinlikler
- Demirbaş Eşya Desteği
- Derin yoksulluk riski altındaki mahallerdeki öğrencilerin okullarına erişimi için özel otobüs seferleri, ücretsiz servis hizmeti ve/veya ücretsiz öğrenci kartları
- Derin yoksulluk riski altındaki mahallerdeki annelere ve yaşlılara yönelik hastane ve kamu kurumlarına erişim için özel otobüs seferleri ve ücretsiz ulaşım kartları
- Derin yoksulluk riski altındaki mahallelerde merkezlerde ücretsiz internet ve bilgisayar erişimi olan mekanlar

KAMU KURUMLARI İÇİN POLİTİKA ÖNERİLERİ

AİLE BAKANLIĞI

- Her haneye Sosyal Hizmet Uzmanı ve Psikolog Desteği
- Sosyal inceleme kriterlerinin çok boyutlu yoksulluk ölçütleri göz önüne alınarak güncellenmesi
- Sosyal yardımların miktarları açlık ve yoksulluk sınırı dikkate alınarak güncellenmesi
- Derin yoksulluk içinde yaşayan yalnız anne, yaşlılar ve engelliler için ücretsiz sosyal konut uygulaması

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

- Zorunlu ve ücretsiz Okul Öncesi Eğitimi
- Okul Sosyal Hizmeti Uygulanması
- Ücretsiz Okul Beslenmesi Desteği
- Ücretsiz Okul Servisi Desteği
- Akran Zorbalığına karşı politika ve müfredat hazırlanması
- Açıköğretimdeki öğrencilerin eğitim materyallerine erişimi için ücretsiz internet ve tablet desteği

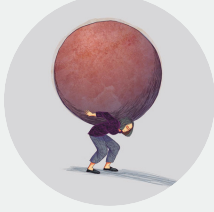
SAĞLIK BAKANLIĞI

- Sosyal güvencesi olmayan haneler için ücretsiz muayene ve tedavi desteği
- Sosyal güvencesi olmayan haneler için ücretsiz ilaç erişimi
- Derin yoksulluk yaşayan mahallelerde sağlık taramaları

DERİN
YOKSULLUK
AĞI
Açık Alan Derneği'nin girişimidir.

HİKAYELER

ÖZGE

Okulda sinema varmış, gidemeyecekler diye çok üzdüler. Ben aç karnımızı doyuramıyorum, etkinliklere nasıl göndereceğim. 200 TL borç aldım, etkinliğe gönderdim ikisini de. Ama hep borç alamam. Öğretmenle konuşacağım, benim çocuklarımı etkinlik olduğunda sınıfta koyun hocam diyeceğim.

YUNUS EMRE

8 yaşında

Herkes etkinliklere gidiyor ben sınıfta tek kalıyorum anne. Ben de katılıyorum olur...

SACİDE

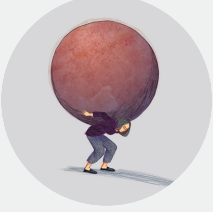
Eğer utanırsan aç kalırsın biliyor musun? Hasta oldum, ilaç alamıyorum, sigortam da yok. Markete gittim, çöpe attıkları meyvelerden topladım. Mandalına yedik çocuklarımla. Eğer utanırsam aç kalırız abla.

MEHMET

Çocuğun beslenmesini, evin kirasını düşünmeyince rahatlıyorsun. Şekerim yükselmiyor, strese girmiyorum. İyi geliyor sizin dayanışmanız sağlığıma.

HİKAYELER

MEDİNE

Biz akrabamıza gittik ev soğuk diye, döndüğümüzde fareler çocukların okul kıyafetlerini yemiş. Nasıl okula göndereceğim şimdi?

Ali

7 yaşında

Artık ben de zengin yemekleri götürüyorum okula. Tost, meyve suyu yaşasın anne.

İLKNUR

21 yaşında anne

Ben çocukluğumu yaşayamadım onlara yaşatacağım.

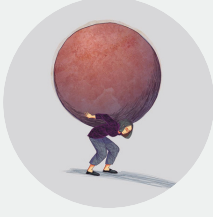

MERVE

Sen bana telefonda dedin ya, yaptıklarım için benle gurur duyduğunu, çocuklarım için çabaladığımı, zorluklara karşı durduğumu söyledin ya, bana çok iyi geldi. Kendimi daha güçlü hissettim. Ben ne iyi annemişim. Biliyor musun kediler benim evimin yakınında doğuruyor hep, annem derdi ki "sen merhametlisin ondan sana geliyorlar." Sen söyleyince onları düşündüm. Kediler de gördü anneliğimi herhalde.

açıkalan

HİKAYELER

SELMA

Her gün çocuğuma 100 TL harçlık veriyorum evde yemek yok, kantinden alsın diye bana hep diyor ki anne 110 TL versen olmaz mı 10 TL'ye su almak istiyorum.

KADİR
16 yaşında

Okulda müdürle sorun yaşadım ve açık öğretimden devam etmeye karar verdim. *Mahalleyi biliyorsunuz sokağa çıkarsam kaybolurum burada.* Günümü planlıyorum, kitap okuyorum. Şiir yazıyorum, ebru ve kodlama kurslarına kaydettirdim kendimi. Öğleden sonraları açık öğretim sınavlarına çalışıyorum 3 yılda tüm kredilerimi tamamladım mezun oluyorum hocam.

ŞENGÜL

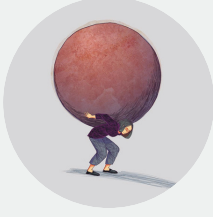
Komşu geldi ekmek verdi. Çekiniyorum sizden daha fazla destek istemeye ama *yağ yoktu geçen gün, yemek yapamadım çocuklara.* Ben hasta olunca işe gidemiyorum, çocuklarıma bakamıyorum, eve ekmek getiremiyorum.

SEMA

Benim dört çocuğum vardı bir de torunum oldu. Hepsine bakmaya çalışıyorum. En küçüğüm 1. Sınıfa başladı. Öğretmen her gün beslenme çantasını kontrol ediyor, beslenmesi eksik olmasın diye çok çabalıyorum. *Sizin verdiğiniz destekle öğretmenin gönderdiği listeyi tamamlıyorum ki eksik kalmasin sınıfta.*

HİKAYELER

NAZLI

Kendime ayakkabı almış değilim, para kazanınca hemen çocuklarıma bir şey almaya gidiyorum. Benim babam babalık yapmadı, annem de babamdan gördüğü zulümden dolayı bana iyi davranmadı. *Ben çocuklarıma şimdi en çok baba olmuşumdur.* Görmedikleri babalığı göstermeye çalışıyorum onlara.

ASLI

Yalnız başına bu kadar dertle uğraşırken *"taşın altında eziliyorum"* gibi hissediyorum.

AYFER

İki çocuk var, okulda etkinlikler paralı olunca gönderemiyorum. Bazen çok isterlerse borç harç gönderiyorum. Ama en çok kahvaltı bulmakta zorlanıyoruz, *her sabah çantalarına ne koyacağım* diye düşünüyorum.

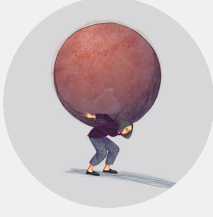

DUYGU

Bugün kızım voleybola başladı. Ben ona *"kadın olmak çok zor savunma sporlarına git kızım"* dedim o voleybolu seçti. Abisi de *"kıırma anne nereden biliyorsun belki filenin sultanlarından olur"* dedi.

açıkalan

HİKAYELER

NİLÜFER

Mendil satarak geçimimi sağlıyorum, temiz su pahalı olduğu için çocuklara alamıyordum. *Önceden su kaynatıyor, soğutup içiriyordum. Çocuklardan birinin kanında çok yüksek enfeksiyon çıkınca doktoru yasakladı. Artık bütçemi zorlayıp satın almaya çalışıyorum.*

ASUMAN

Geçen gün çöpte kapı boyası buldum, 60 liraya da fırça aldım ve kapıları boyadım. *Rutubet var ya, hem temiz olsun hem çocuklara iyi gelsin diye.*

ÖZNUR

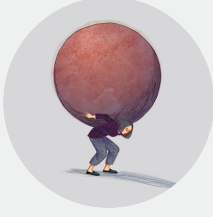
Çamaşır makinem yok diye elde yıkadım okul pantolonlarını çocukların. *Astım dışarıya kurusun diye çalmışlar. Okul pantolonu yok şimdi. Umarım alan kişinin ihtiyacı vardır yoksa beni çok zorda koydu.*

AYTEN

Onlar gülünce mutluyum. Siz böyle sorunca çok duygulandım. Mutluluğu düşünmedim. Geçen gün Hacer abla kıyafet için hediye çeki veriydi gösteri kıyafetlerini aldım, çok mutlu oldular.

HİKAYELER

RAHİME

Dedemin arsasına kendimiz eşimle kağıt toplayıp borç yapıp ev yaptık. *En mutlu olduğum an o andı abla. Çadırda yaşadım yıllarca.* Şimdi biliyon mu, hiçbir yerden soğuk gelmiyor, yağmur suları içeri girmiyor, iki kat yorgan örtünmüyoruz evde otururken.

AYSUN

Ben bir anneyim. Çocuklarım hasta sürekli tedavi görüyor. *Ben getirdim dünyaya ben bakmazsam kimse benim gibi bakamaz çocuklarıma.* Ben onlar için varım, ben de hastayım ama kendi tedavimi unuttum.

ESMA

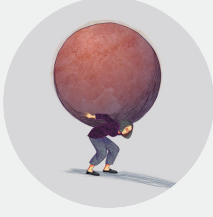
Haftalardır *tüp yok çocuklarımla sıcak yemeği özledik.* Sabahtan beri çocuklarla dua ediyoruz koltuğumuz olsun diye. Çekyatımız yok yerde yatıyoruz. Çok hayalim var, evimi düzeyim diye. Her şeyim tastamam olsun diye. Çocuklarımı mağdur etmeyeyim istiyorum.

TUĞÇE

Ben de bir kadınıym ya yatak odam olsun istiyorum, gidip uzanayım böyle. Hiç olmadı benim. *Hiç sıcak su akıtan şofbenle duş almadım hayatımda.* Hep güğümle su ısıtıp yıkandık biz. Ama seni en son ne mutlu ettin diye sorsan, soba aldım ben sayenizde. Sobanın üstünde güğümü kaynatıp sıcak suyla duş aldık ya çok mutlu oldum ben.

HİKAYELER

SABİRE

Yama olsun ama kendi halimizde olsun.

ZEHRA

Evimiz yandı, çocuklarımın tek hayali çekyatımız olsa orada otursak.

EZGİ

Erkek olmayınca çok zor her şey benim üstüme, hepsini ben düşünmek ve çözmek zorundayım. 10 yıl oldu bırakalı.

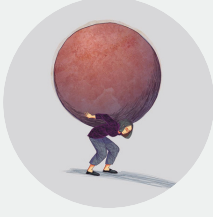

SALİHA

Çocuğum akran zorbalığından okula bıraktı, şimdi de küçük kızıma okula zorbalık yapıyorlar. Kızıma okulda "çingene" diyorlar. 8 saat tuvaletini tutuyor, sıkıştırmaları bir yerde diye. Her gün okulun kapısında bekliyorum saatlerce.Okuma yazma bilmiyorum, yalnız bir anneyim diye hor görüyorlar. Beni görsünler ama çocuklarımı korusunlar hocam.

açıkalan

HİKAYELER

KADER

Eşimden boşandım ama evraklara imza atmıyor, yanına gitsem çocuklarıma bir daha geri dönemem. Başımda erkek yok benim her şeyi ben kendim yapıyorum. Geleceğimle ilgili sordunuz ya tek bir dileğim var çocuklarımin evi olsun, aç açıkta kalmasınlar. Ağladığımı da görmesin çocuklarımin, üzürlüler.

KIRAZ

Ben hiç sinemaya gitmedim. Bir film izlesem çocuk gibi sevinirim. Çocuklarımin da gitmedi herhalde nasıl bir yer orası acaba?

YAĞMUR

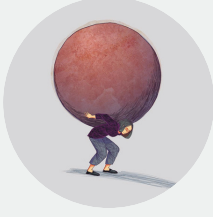
Ben uyurken kızım bana sormuş bayram için kıyafet istemiş bende uykulu "olur alırız annecim" demişim. 29 Ekimde borç buldum, etek ve kazak aldım ona bayram için. Gönlü kalmadı.

AYŞE

İşe gittiğim zaman aklım çocuklarda kalıyor. Evde televizyon olmayınca çocuklar ben evde yokken sobayla oynamaya kalkıyorlar. Tembihliyorum ama çalışmaya da gitmek zorundayım. Küçük olan bebekken yangın çıkmıştı evimizde yüzü yandı, o korku hala yüreğimde. Oyalanacak bir şeyleri yok, televizyon olsa izlerler.

HİKAYELER

GÜL

Çocuklar okulun kantininde hep sucuklu, kaşarlı *tost görüyor, özeniyorlarmış*. Bana anlattılar, mendil satmaya gittim, biraz para kazandım, beslenme saatlerine yetiştim. İkizlerime tost aldım birine kaşarlı, birine sucuklu. Sonra ikiye böldüm verdim ellerine. İkisinin de tadına baksınlar akılları kalmasin diye.

ADİLE

Benim çocuğum 8 saat tuvaletini tutuyor. Tuvalette sıkıştırmasınlar bir yerde diye. Her gün okulun kapısında bekliyorum saatlerce. *Okuma yazma bilmiyorum, yalnız bir anneyim diye hor görüyorlar*. Beni görsünler ama çocuklarımı okulda korusunlar hocam.

NERİMAN

Benim çocukların gelişim geriliği var. Okulda *yaşlılarından küçük duruyorlar*. Teneffüslerde hep dövülmüş arkadaşları.

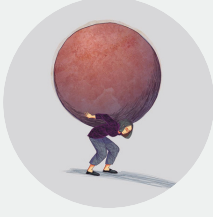

SELMA

Ben eşimden şiddet görüp ayrıldım. Çocuklar bunları yaşadılar. Şimdi *büyük oğlum okulda akranları tarafından dayak yiyor ve hakaret ediyorlar diye okulu bıraktı*. Gitmek istemiyor, sessiz benim çocuğum. Bu hareketler karşısında korkuyor, yaşadı çünkü. Gördü babadan. Okulda da arkadaşlarından görünce gitmiyor okula.

açıkalan

HİKAYELER

DİLEK

Okulda tüm çocuklar tost yiyorlarmış, ben çocuklara evde ne varsa elimden geldiğince onu koyuyorum. Bir tost makinesi olsa bari evde ben de onlara tost yapsam. *Okulda arkadaşları alay etmese, güzel olur.*
(Tost makinesi ihtiyacı karşılandı.)

AYŞE

Elimden gelenin fazlasını yapıyorum ama salça bile yok evde. Kafayı yiyorum. Depresyona giriyorum.

MEDİNE

Banyo yapmaya teyzesine gidiyorduk. *Doğalgazlı eve geçince çocuk şaşırıldı.* "Banyo yapmaya teyzeme gitmeyecek miyiz" diyor.

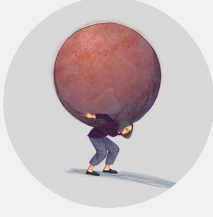

GÜLAY

Benim çocuğum özel gereksinimli, kaynaştırma öğrencisi. Sınıftaki arkadaşları onun bazı davranışlarını anlayamıyor. Benim çocuğum da bu duruma sinirleniyor, tetikleniyor. Bu sefer aralarında kavga çıkıyor. Öğretmen de bu konuda yardımcı olmuyor. Çocuğum her gün okuldan gelip *"gitmek istemiyorum oraya"* diyor.

açıkalan

HİKAYELER

YASEMİN

Ev sahibi iki aydır kirayı ödeyemedim diye yine kapıya koydu. Kaymakamlık yardımları durdurdu, güncelliyormuş. Günlük çalışıyorum ben o kadar parayı ödeyemem ki. Dışarda kaldık. Kaymakama gittik, akşam sizi alacağız dediler. İftara götürceklermiş abla, ben de kızdım. *“Yemek değil, ocak lazım bana başımı sokacak bir yuva gerekiyor”* dedim.

ADİLE

Yusuf gönderdiğiniz çalışma masası sayesinde ders çalışıyor, ödevlerini hevesle yapıyor. Kızım *“anne ben de zenginler gibi masada yemek yiyorum artık”* diyor. Çok mutlular dünyaları oldu o masa.

MÜZEYYEN

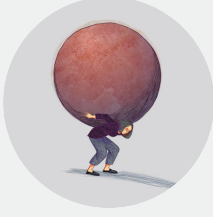
Şimdi benim de mi buzdolabım olacak? Bir aydır hiç çalışmıyordu eskisi, zaten kendine hayrına yoktu. *Yemekler tezgahta bozuluyordu.* Sayenizde ziyan olmayacaklar.

YILDIZ

Ben tek başına ne su faturası borcunu kapatabilirdim ne de çamaşır makine alabilirdim. Dernek sayesinde oldu hepsi. İlk defa bu kadar memnun oldum hayatımda. İyi ki varsınız valla. Aylardır camiden bidonlarla eve su taşıyordum, çocukları yıkamak için, çamaşır için, yemek için. Şimdi evimde suyum akıyor, çamaşırımı kendi yıkıyorum.

HİKAYELER

NADİRE

Ev sahibi evden çıkarıyor, eskisi gibi çadırda mı yaşayacağım yine. Çok korkuyorum. Çoluk çocuk okula gidiyor. Okulları ne olacak bilemiyorum. Kara kara düşünüyorum. *Çakıcam bir direk, kalacağım artık. Nereye gideyim?*

EZGİ

Beni bir psikolog arıyor ya *yüreğim açılıyor böyle*. Yeniden doğmuş gibi oluyorum ferahlıyorum. Size hep dua ediyorum, o böyle tatlı tatlı konuşuyor ya kafam dağılıyor valla.

EMİNE

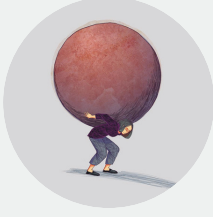
Sizin destekleriniz sayesinde çocuklarıma vakit ayırıyorum. Eskiden günde 3 yere temizliğe gitmem gerekiyordu eksiklere yetişemiyordum ve gitmek zorundaydım. *Benim benden başka kimsem yoktu. Siz bana el uzatana kadar.*

ZELİHA

Psikolog hanım bana cesaretimi verdi, özgüvenimi verdi. Ben yoktum, beni var etti. Beden olarak vardım ama beyin olarak öyle düşünemiyordum korkuyordum. Onunla konuşunca doktor değil de yakın bir arkadaşım gibi geliyor. Beni aydınlatıyor. Işığı açar kaparsın sonra birden açarsın aydınlanırsın ya önünü görürsün işte öyle. *Önünde çamur var o çamura düşmekten kurtuluyorsun çünkü o ışık açıldı artık.*

HİKAYELER

NERİMAN

Öğretmen kitap alsın annen, oku, özetle, okula getir demiş. Kitaplar çok pahalı alamadık iki gözü iki çeşme açılıyorlardı. *Şimdi siz tablet ve kitap getirdiniz ya yüreğime su serpildi.*

EYLÜL

Oğluma verdiğiniz burs sayesinde oğlum futbol yeteneğinin üstüne gidebiliyor. Derslerine daha çok bağlandı böylece. *Sayenizde bu kadar güçlüyüm, ayaktayım, çocuklarımın yanıdayım yoksa ben yok olurum.*

SEMİHA

6 yaşındaki çocuğum gelişim kaynaklı ameliyat oldu, sizinle şimdi konuşurken tableti duyunca zıplamaya başladı, dikişlerin var sakın ol diyorum dinlemiyor valla. *Çok mutlu ettiniz bizi.*

ZEYNEP

Gönderdiğiniz her şeye çok mutlu oluyorum ama *çamaşır makinesi bu hayattaki en büyük hayalimdi.* Bugüne kadar elimde yıkadım, şimdi makinem olacak öyle mi. Valla rüya gibi, çok sağ olun.

Projenin İŞBİRLİKLERİ

Açık Alan Derneği Derin Yoksulluk Ağı olarak tüm bu çalışmalarını gönüllülerimiz, bağışçılarımız, sivil toplum işbirliklerimiz, sosyal girişimler ve gönüllü uzmanların desteği ile hayata geçirmekteyiz.

- **Sivil Toplum için Destek Vakfı ve**
- **Kırmızı Uçurtma Destek Çemberi**

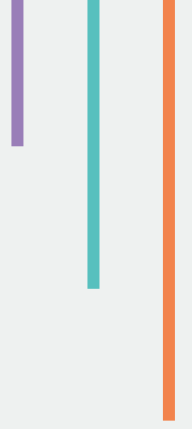
- **Psikolojik Destek: Nilüfer DEVECİGİL,
Ufkun AKBULUT, Sandra PASENSYA, Özgür ÖZGEY**

- **Temel İhtiyaçlara Erişim için Fatura
Dayanışması Projesi:
ODİ (Öğreci Dostu İşletme)**

- **Sosyal Etkinlik Katılım : Yerini Bil Derneği**

açıkalan

PROJE EKİBİ

Projemiz Derin Yoksulluk Ağı'nın Danışmanı Hacer FOGGO'nun tecrübeleri, Dernek Başkanı Hülya KURT'un destekleri ve Projenin Koorinatörü Melek BAHAT'ın çalışmaları ile gerçekleşmektedir.

HACER FOGGO
DANIŞMAN

hacerfoggo@gmail.com

HÜLYA KURT
DERNEK BAŞKANI

hulyakurt@acikalanderneği.org

MELEK BAHAT
PROJE KOORDİNATÖRÜ

melekbahat@acikalanderneği.org

açıkalan

SONUÇ

- **Özetle;** yoksulluk ortadan kaldırılamaz ama önlenabilir. Bunun için de **yoksulluğun çocuklara miras bırakılmasını önlemek** gerekir. Çocukların yoksulluk döngüsünden kurtulabilmeleri için okulda, eğitim hayatında olmaları önemlidir. Çocukların eğitime erişebilmeleri için sorunları çözmeli ve engelleri kaldırmak gerekir. Bu proje ile bunun mümkün olduğunu ve bu yöntemlerin politika haline gelerek tüm çocuklar için uygulanması gerekmektedir. Bu amaçla hazırlanan bu belge, rehber niteliğindedir. Yetkili tüm kurum ve kuruluşlara hitaben hazırlanmıştır.

#BirÇantaDayanışma ile “**Bir çocuğu sokaktan alır, eğitime taşırırsınız.**” diyoruz ve destekleyen herkese teşekkür ediyoruz.

Destekleriyle...

